

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет обліку та податкового менеджменту

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Диджитал-облік»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: «Цифрова модернізація бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків на підприємстві ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»»

здобувача Чернявської Наталії Анатоліївни

Науковий керівник: к.е.н., професор

Самборський Олександр Володимирович

**Робота допущена до захисту перед
екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор О.А. Петрик

Київ – 2024

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 62 сторінок, 8 таблиць, 5 рисунків, список використаних джерел з 77 найменувань, додатки.

«Цифрова модернізація бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків на підприємстві ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» »

Об'єкт дослідження: організаційно-методичні підходи обліку і внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків підприємства та електронний документообіг в умовах цифрової модернізації на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР».

Предмет дослідження: теоретичні та практичні аспекти обліку та внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» в комп'ютерному середовищі.

Для досягнення поставленої мети дослідження, необхідно вирішити **наступні завдання:**

- проаналізувати організаційні та технологічні особливості діяльності ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» та оцінити їх вплив на особливості обліку грошових коштів і розрахунків;
- навести характеристику інформаційних технологій, що використовуються для обліку та внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків досліджуваного підприємства;
- дослідити доцільність, повноту облікової політики ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» щодо обліку грошових коштів і розрахунків та її відповідність законодавчим вимогам;
- навести організацію та електронне документування операцій з грошовими коштами і розрахунками на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»;
- описати порядок розкриття інформації про облік грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» із застосуванням діджитал-технологій;

- реалізувати дослідження з аналізу системи внутрішнього контролю щодо обліку грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» та надати рекомендацій з її удосконалення.

Мета дослідження. Вироблення обґрунтованих рекомендацій щодо удосконалення обліку та контролю грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» в умовах застосування цифрових технологій.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Проаналізовано організаційні та технологічні особливості діяльності ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР». Описано економічну сутність, розглянуто основні види та підходи до класифікації грошових коштів і розрахунків для потреб обліку. Наведено характеристику інформаційних технологій, що використовуються для обліку та внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків досліджуваного підприємства. Нами при узагальненні результатів проведеного аудиту на досліджуваному підприємстві був складений умовно-позитивний аудиторський висновок за 2023 рік. Його оприлюднення є свідченням того, що річний бухгалтерський звіт підприємства відповідає чинному законодавству, методології ведення бухгалтерського обліку, визначеній внутрішній обліковій політиці підприємства і є достовірним.

Зроблено висновок, що внутрішній аудит операцій з грошовими коштами підприємства повинен бути спрямований на розробку рекомендацій стосовно збалансованості грошових виплат та надходжень, а також на підтвердження правильності організації та методики ведення бухгалтерського обліку грошових коштів вимогам чинного законодавства з метою надання рекомендацій, спрямованих на вдосконалення системи обліку та підвищення ефективності використання грошових коштів.

АУДИТ, ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ, ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ, БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ДІДЖИТАЛ-ОБЛІК.

Рік виконання дипломної роботи – 2024.

ЗМІСТ

<u>ВСТУП</u>	4
<u>РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ КОШТІВ І РОЗРАХУНКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»</u>	8
1.1. <u>Організаційні та технологічні особливості діяльності ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» та їх вплив на особливості обліку грошових коштів і розрахунків</u>	8
1.2. <u>Економічна сутність, види та класифікація грошових коштів і розрахунків для потреб обліку</u>	18
1.3. <u>Характеристика інформаційних технологій, що використовуються для обліку та внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків досліджуваного підприємства</u>	21
1.4. <u>Доцільність, повнота облікової політики ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» щодо обліку грошових коштів і розрахунків та її відповідність законодавчим вимогам</u>	27
<u>РОЗДІЛ 2. СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМ ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ КОШТІВ І РОЗРАХУНКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»</u>	32
2.1. <u>Організація та електронне документування операцій з грошовими коштами і розрахунками на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»</u>	32
2.2. <u>Особливості організації синтетичного і аналітичного обліку грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» в умовах застосування цифрових технологій та розробка рекомендацій</u>	35
2.3. <u>Порядок розкриття інформації про облік грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» із застосуванням диджитал-технологій</u>	44

<u>2.4. Дослідження системи внутрішнього контролю щодо обліку грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» та надати рекомендацій з її удосконалення</u>	49
<u>ВИСНОВКИ</u>	54
<u>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....</u>	56
<u>ДОДАТКИ.....</u>	63

ВСТУП

Функціонування будь-якого підприємства неможливе без ефективного управління грошовими коштами. Ці кошти формуються внаслідок виконання господарських операцій та витрачаються з метою досягнення стратегічних цілей підприємства. Порушення цих процесів може призвести до дисбалансу в інших сферах діяльності, технічних проблем у виробництві та фінансової нестабільності.

Актуальність дослідження. Ефективне управління грошовими ресурсами є ключовим фактором для забезпечення фінансової стабільності та подальшого розвитку підприємства. Грошові кошти відіграють важливу роль на всіх етапах діяльності підприємства та утворюють основу для розрахунків із зацікавленими сторонами. У сучасних умовах особливо важливою є якість інформаційного забезпечення обліку грошових коштів, оскільки вона впливає на ефективність та результативність діяльності підприємства. Знання про рух та наявність грошових коштів стає критичним управлінським інструментом, особливо в умовах економічної нестабільності, інфляції та змін у законодавстві.

Проблеми обліку грошових коштів виступають як у теоретичній частині, так і в практичній, оскільки виникає багато різноманітних питань щодо їх обліку. Актуальність дипломної роботи зумовлена визначальною роллю грошових коштів у діяльності підприємств.

Вдосконалення організації бухгалтерського обліку, застосування ефективнішої методики з обліку грошових коштів залишається одним із найактуальніших питань, оскільки від наявності у підприємства грошових коштів залежить його платоспроможність, конкурентоспроможність, а отже, ефективна діяльність підприємства та його подальший розвиток. Представлене дослідження присвячене аналізу використання цифрової модернізації бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків на підприємстві ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР».

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання обліку, аудиту та

контролю грошових коштів досліджують так автори як Бутинець Ф. Ф., Грабова Н. М., Завгородній В. П., та ін. Проте, питання економічного аналізу і формування стратегії управління грошовими коштами та їх потоками здебільшого висвітлюються в роботах зарубіжних авторів.

Так, значний внесок у розробку управління грошовими потоками зробили такі вітчизняні економісти як Бланк І. О., Голов С. Ф., Мних Є. В., та інші. Проте для вітчизняної практики недостатньо опрацьованими і застосовуваними є питання управління саме грошовими потоками підприємства. Це могло б розширити межі звичайного класичного аналізу, на основі якого б можна було розробляти визначені шляхи виходу підприємств із стану неплатоспроможності тощо.

Мета дослідження. Вироблення обґрунтованих рекомендацій щодо удосконалення обліку та контролю грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» в умовах застосування цифрових технологій.

Об'єкт дослідження: організаційно-методичні підходи обліку і внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків підприємства та електронний документообіг в умовах цифрової модернізації на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР».

Предмет дослідження: теоретичні та практичні аспекти обліку та внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» в комп'ютерному середовищі.

Для досягнення поставленої мети дослідження, необхідно вирішити **наступні завдання:**

- проаналізувати організаційні та технологічні особливості діяльності ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» та оцінити їх вплив на особливості обліку грошових коштів і розрахунків;
- описати економічну сутність, розглянути види та підходи до класифікації грошових коштів і розрахунків для потреб обліку;

- навести характеристику інформаційних технологій, що використовуються для обліку та внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків досліджуваного підприємства;
- дослідити доцільність, повноту облікової політики ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» щодо обліку грошових коштів і розрахунків та її відповідність законодавчим вимогам;
- навести організацію та електронне документування операцій з грошовими коштами і розрахунками на ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР»;
- виокремити особливості організації синтетичного і аналітичного обліку грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» в умовах застосування цифрових технологій та розробка рекомендацій;
- описати порядок розкриття інформації про облік грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» із застосуванням діджитал-технологій;
- реалізувати дослідження з аналізу системи внутрішнього контролю щодо обліку грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» та надати рекомендацій з її удосконалення.

Методи дослідження. При вивченні категорії «грошові кошти» було використано системний підхід. Дослідження теоретико-методичних аспектів організації та методики обліку грошових коштів і розрахунків на підприємстві проведено методами індукції та дедукції; метод порівняння використано в процесі зіставлення балансових даних та даних звіту підприємства профінансові результати в динаміці. За допомогою використання методів аналізу та синтезу розроблені рекомендації щодо напрямів вдосконалення обліку грошових коштів досліджуваного підприємства та практичні рекомендації щодо впровадження цифрової модернізації на підприємстві.

Теоретична та практична цінність роботи полягає в наявності теоретичного матеріалу по дослідженню, відсіяного з-поміж іншого в процесі

пошуку інформації по темі, та в систематизації матеріалу напрямку дослідження. Проведене дослідження має більш глибокий ступінь розробки напрямку дослідження, відносно попередніх досліджень вчених, дисертантів та дослідників напрямку дослідження.

Структура роботи. Відповідно до мети та завдань дослідження структура дипломної роботи складається з вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатки. За час роботи опрацьовано 77 літературних джерел.

Джерельна база дослідження. Інформаційна база дослідження відображає узагальнений перелік джерел інформації (праці вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, статистичні дані офіційних сайтів, звіти рейтингових агентств, фінансові звіти тощо).

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ КОШТІВ І РОЗРАХУНКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»

1.1. Організаційні та технологічні особливості діяльності ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» та їх вплив на особливості обліку грошових коштів і розрахунків

Функціонування сучасного підприємства супроводжується безперервним рухом коштів, який відбувається через витрати ресурсів і отримання доходів, їх розподіл і використання. При цьому визначаються джерела фінансування, напрямки та форми інвестування, оптимізується структура капіталу, здійснюються розрахунки з постачальниками матеріально-технічних ресурсів, покупцями продукції, державними органами (сплата податків), персоналом підприємства тощо [8]. Усі ці грошові відносини складають сутність господарської діяльності підприємства. Від цієї діяльності підприємства отримують певний фінансовий результат – прибуток або збиток.

В економічній теорії в різні періоди розвитку країни категорія прибутку була предметом глибокого дослідження. Проте до теперішнього часу в економічній літературі не існує єдиної думки щодо сутності цієї категорії. Особливо багато дискусій ведеться навколо визначення поняття «прибуток», його походження та функцій.

Рис. 1.1. Логотип туристичної компанії «Арістея тур»

Туристичний оператор «Арістея тур» працює на ринку з 2007 р. Спеціалізація – тури в Азію, в країни Близького Сходу, Карибського басейну, експедиції в Антарктиду, а так само пакетні тури в Іспанію, Туреччину і на Кіпр.

Основі відомості про туристичного оператора «Арістея тур» згідно з

відкритими джерелами подано в таб. 1.1.

Таблиця 1.1 Основні відомості про туристичного оператора «Арістея тур»

Повна назва	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ АРІСТЕЯ ТУР
Скорочена назва	ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»
Назва англійською	Limited Liability Company «ARISTEYA TOUR»
Адреса головного офісу	03037, Україна, м Київ, пр-т В. Лобановського, 6А, 4 поверх, оф. 152. Карта геолокації наведено на рис. 2.1
Дата реєстрації	24.07.2007
Код ЄДРПОУ	35289971
Розмір статутного капіталу	44 000,00 грн.
Види діяльності за КВЕД	79.12 Діяльність туристичних операторів 79.11 Діяльність туристичних агентств 79.90 Надання інших послуг бронювання та пов'язана з цим діяльність
Керівник	ПОНОМАРЬОВА ОЛЬГА ПЕТРІВНА
Телефони	+38 (044) 337-88-14 +38 (044) 337-88-16 +38 (097) 947-09-45 +38 (063) 593-434 +38 (050) 256-22-55
e-mail	zapros@aristeya. com. ua
Офіційний сайт	https://aristeya.com.ua/
Головна політика туристичної компанії «Арістея тур»	індивідуальний підхід до кожного клієнта, оскільки, на думку представників компанії, будь-які побажання клієнтів можна здійснити – від простого бронювання готелю до найскладніших індивідуальних замовлень

Джерело: згруповано за інформацією ЄДРПО

Туристичний оператор «Арістея тур» пропонує клієнтам повний спектр туристичних послуг, як для індивідуальних подорожей, так і для групових програм, а також ділових поїздок. Компанія співпрацює з провідними авіакомпаніями світу, такими як Air Arabia, Air Astana, Fly Dubai, МАУ, Windrose, Qatar Airways та іншими. Основними напрямками є Єгипет і Туреччина.

Високий професіоналізм персоналу та міцні партнерські відносини з українськими та зарубіжними компаніями забезпечують якісний відпочинок для

клієнтів. «Арістея тур» пропонує різноманітні варіанти турів до будь-яких країн світу, від економ- до VIP-рівня, враховуючи бюджет, побажання та принципи клієнтів. Діяльність компанії включає підбір турів для відпочинку, розробку індивідуальних маршрутів, допомогу в оформленні віз та страхову підтримку.

Напрямки роботи компанії охоплюють екскурсійні тури до Шрі-Ланки, індивідуальні тури до Оману, сімейний відпочинок в ОАЕ, аюрведичні тури в Індію та інші. Додаткові послуги включають бронювання готелів за найнижчими цінами, зустріч в аеропорту, бронювання авіаквитків з різних міст України, внутрішні перельоти, послуги професійних гідів, розробку індивідуальних маршрутів та оренду автомобілів [15].

Що стосується офісу туристичного підприємства «Арістея тур», то він оснащений lounge-зоною для відвідувачів, де вони можуть вибирати тури у невимушеній обстановці, відпочиваючи від міської метушні. Маркетологи компанії подбали, щоб у клієнтів завжди був на очах логотип та рекламна продукція туристичних напрямків, включаючи брошури, проспекти та фотографії. На видному місці розташовані сертифікати та дипломи компанії [16].

Організаційна структура «Арістея тур» представлена в додатку даної роботи і встановлено, що вона є лінійно-функціональною. Бухгалтерія ТОВ «Арістея тур» складається з головного бухгалтера, який відповідає за організацію та ведення бухгалтерського обліку, контролює раціональне використання матеріальних і фінансових ресурсів, складає звітність та проводить економічний аналіз для прийняття ефективних управлінських рішень керівництвом підприємства [61].

Бухгалтерський облік у ТОВ «Арістея тур» ведеться безперервно з моменту реєстрації підприємства, згідно з законодавством України. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку покладена на керівника (власника) підприємства. Головний бухгалтер забезпечує фіксацію всіх господарських операцій у первинних документах, їх збереження, обробку та складання звітності. ТОВ «Арістея тур» самостійно обрало форму організації бухгалтерського обліку. Відповідно до чинного законодавства, підприємство

встановлює облікову політику за Наказом про облікову політику, яка регулює ведення обліку та складання звітності. ТОВ «Арістея тур» складає скорочену звітність, характерну для малого підприємства [22].

Проведемо аналіз чисельності персоналу туристичної компанії «Арістея тур» за 2022–2023 рр. (таб. 1.2).

Таблиця 1.2 Аналіз руху кадрів за 2022–2023 рр. туристичної компанії «Арістея тур»

Показники	2022 р.	2023 р.	відхилення	
	кіл-сть осіб	кіл-сть осіб	Абс., осіб	Відносне, (%)
Середньооблікова чисельність	3	5	0	0,00
Чисельність на початок періоду	3	5	+2	+1,67
Звільнено всього, в тому числі:	0	0	0	0
за власним бажанням	0	0	0	0
прийнято знову	0	2	+2	+1,67
Чисельність на кінець періоду	3	5	+2	+1,67

Джерело: <https://open5tabot.ua/c/35289971>

Аналізуючи дані таб. 1.2, можна зробити такі висновки: середньооблікова чисельність працівників за період 2022–2023 років зросла з трьох до п'яти чоловік. Проте це не означає, що не було змін у складі персоналу туристичної компанії «Арістея тур», адже у 2021 р. працівників досліджуваного підприємства було також п'ять чоловік.

У таб. 1.3 наведена динаміка основних показників обсягу наданих туристичних послуг туристичною компанією «Арістея тур» за видами туристичних путівок за 2022–2023 роки.

Таблиця 1.3 Динаміка основних показників обсягу наданих туристичних послуг туристичною компанією «Арістея тур» за видами туристичних путівок за 2022–2023 роки

Показники	Роки		Абсолютне відхилення ^(+;-)	Відносне відхилення (%)
	2022	2023		
Кількість обслужованих туристів	3058	1955	-1103	-36,1
у тому числі:				
У т.ч. туристів, які виїжджали за кордон	3058	1955	-1103	-36,1
туристів, охоплених внутрішнім туризмом	-	-	-	-
Обсяг наданих туристських послуг, тис. грн	45880,0	39090,0	-6790,0	-14,8
У тому числі: туристам, які виїжджали за кордон України	45880,0	39090,0	-6790,0	-14,8
Середньооблікова кількість працівників	3	5	+1,67	+2,2

З даних таб. 1.3 видно, що зростання обмінних курсів валют призвело до зниження популярності європейських туристичних напрямків. Пандемія COVID – 19 також негативно вплинула на кількість туристів.

Проведемо аналіз основних економічних показників діяльності туристичної компанії «Арістея тур» за 2022–2023 роки (таб. 1.4).

Таблиця 1.4 Основні економічні показники діяльності туристичної компанії «Арістея тур» за 2022–2023 рр., (тис. грн)

Показники	2022	2023	Відхилення (+ -)	
			Абсолютне	%
Дохід	2803200	3240000	436 800	+1,16
Чистий дохід (виручка) від реалізації послуг	66400,0	89090,0	+22690,0	+1,34
Собівартість реалізованих послуг	27528,0	25017,6	-2510,4	-9,1
Валовий прибуток	18352,0	14072,4	-4279,6	-23,3
Інші операційні доходи	0,0	0,0	0,0	0,0
Адміністративні витрати	11164,0	9540,0	-1624,0	-14,5
Витрати на збут	5960,0	3506,4	-2453,6	-41,2
Інші операційні витрати	1183,0	990,0	-193,0	-16,3

Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток	45,0	36,0	-9,0	-20,0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: (прибуток)	45,0	36,0	-9,0	- 20,0
Податок на прибуток від звичайної діяльності	8,0	6,5	-1,5	-18,75
Фінансові результати від звичайної діяльності: прибуток	37,0	29,5	-7,5	-20,3

Джерело: <https://open5tabot.ua/c/35289971>

Дані таб. 1.4 свідчать, що обсяг чистого доходу від реалізації послуг туристичної компанії «Арістея тур» у 2023 році порівняно з 2022 роком зменшився на 89090 тис. грн. Собівартість послуг у 2023 році порівняно з 2022 роком знизилася на 2510,4 тис. грн. Валовий прибуток у 2023 році порівняно з 2022 роком скоротився на 4279,6 тис. грн.

Адміністративні витрати у 2023 році порівняно з 2022 роком зменшилися на 1624 тис. грн. Витрати на збут у 2023 році порівняно з 2020 роком скоротилися на 2453,6 тис. грн. Інші операційні витрати у 2023 році порівняно з 2022 роком зменшилися на 193,0 тис. грн. Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток) у 2023 році порівняно з 2022 роком знизилася на 9 тис. грн. Фінансові результати від звичайної діяльності (прибуток) у 2023 році порівняно з 2022 роком зменшилися на 7,5 тис. грн.

Таким чином, чистий дохід від реалізації послуг туристичної компанії «Арістея тур» за період 2022–2023 років зменшився через наслідки пандемії COVID – 19 та впровадження державою низки протиепідемічних заходів протягом 2020–2021 років.

Визначення подане в МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» не обмежує категорію «еквіваленти грошових коштів» рамками лише фінансових інвестицій, а дозволяє включати до них будь-які короткострокові високоліквідні інвестиції [6]. Тобто міжнародні стандарти фінансової звітності допускають більш вільне трактування еквівалентів грошових коштів, ніж національні П (с) БО.

Основними завданнями бухгалтерського обліку грошових коштів у ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» є:

- Організація безготівкових і готівкових розрахункових операцій відповідно до встановлених правил.
- Чітка регламентація проведення безготівкових і готівкових розрахункових операцій згідно з чинним законодавством.
- Своєчасне, правильне та повне документування операцій з руху грошових коштів і розрахунків [62].
- Контроль за збереженням грошових коштів і цінних паперів у касі.
- Контроль за доцільністю та цільовим спрямуванням витрачання грошових коштів.
- Своєчасне та точне ведення розрахунків з контрагентами підприємства.
- Своєчасне проведення інвентаризацій грошових коштів і розрахунків [5].
- Контроль за своєчасним і повним відображенням у документах і реєстрах бухгалтерського обліку руху коштів.
- Суворе дотримання чинного законодавства щодо ведення касових операцій [60].

Прибуток у ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» відображає фінансові результати виробничої та фінансової діяльності і є ключовим показником їхнього фінансового стану. Він визначається як різниця між доходами від певної діяльності та витратами на її здійснення. Показник прибутку вказує на необхідність прийняття заходів зі зменшення собівартості продукції, збільшення обсягів виробництва і реалізації, розширення асортименту товарів і зміни в ціновій політиці. Він є важливим критерієм ефективності господарювання.

У випадку, коли рахунок 79 «Фінансові результати» є номінальним і закривається на кінець звітного періоду, рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» стає пасивним і його сальдо відображається в балансі. Для рахунку 79 «Фінансові результати» рекомендується використовувати три субрахунки [2]:

- 791 «Результат основної діяльності»,
- 792 «Результат фінансових операцій»,
- 793 «Результат іншої звичайної діяльності».

Законодавством України визначено порядок ведення обліку на рахунку 79 «Фінансові результати», який накопичує інформацію про фінансовий результат від звичайної діяльності та надзвичайних подій.

Рахунок 791 «Результат основної діяльності» використовується для визначення розміру прибутку (збитку) від основної діяльності підприємства. Він відображає доходи від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг та інших операцій, а також витрати на їхнє виробництво та реалізацію [59].

Рахунок 792 «Результат фінансових операцій» використовується для визначення розміру прибутку (або збитку) від фінансових операцій підприємства. Він відображає фінансові витрати та доходи, пов'язані з фінансовою діяльністю підприємства. Сальдо цих субрахунків на кінець звітного періоду списують на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

Для визначення розміру прибутку (збитку) від іншої звичайної діяльності ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» використовується субрахунок 793 «Результат іншої звичайної діяльності». Відповідно до цього субрахунку, по кредиту відображається сума доходів від інвестиційної та іншої звичайної діяльності підприємства, а по дебету – сума витрат з рахунку 97 «Інші витрати» [4].

У аналізі всіх видів діяльності досліджуються такі показники фінансових результатів:

- фінансовий результат від основної діяльності;
- фінансовий результат від іншої операційної діяльності;
- фінансовий результат від іншої звичайної діяльності;
- фінансовий результат від звичайної діяльності [64].

Види діяльності розрізняються наступним чином:

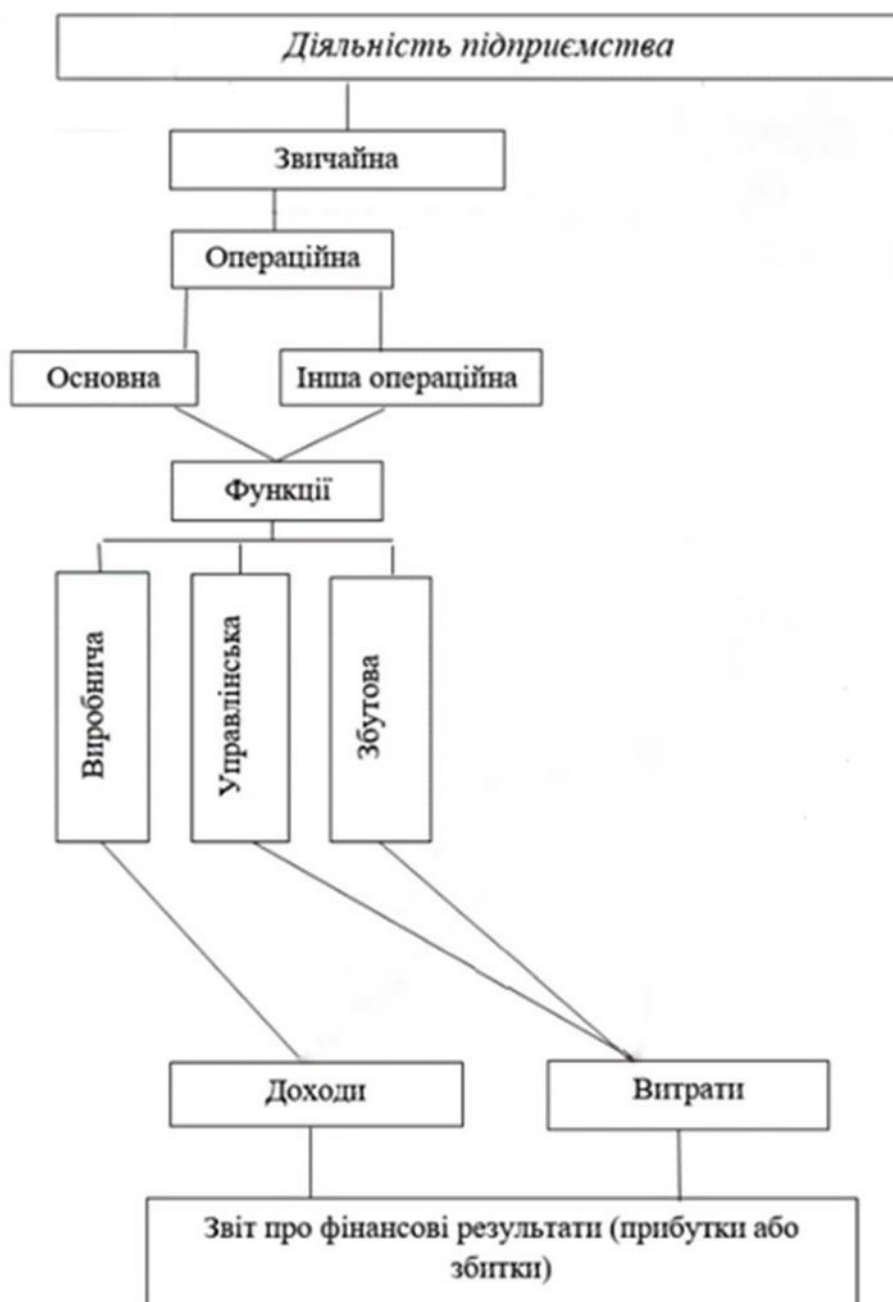

Рис. 1.2. Класифікація видів діяльності

Контроль і аудит грошових коштів та їх ефективного використання в ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» є ключовим аспектом фінансово-господарського управління будь-якого підприємства. Це охоплює не лише постійний моніторинг надходження коштів, але й їх витрат на різних етапах діяльності компанії [3].

Поточний контроль здійснюється протягом операцій із грошовими коштами на щоденній основі. Бухгалтери і головні бухгалтери відповідають за перевірку правильності та своєчасності проведення таких операцій.

Ревізія грошових коштів і касових операцій є наступним кроком у

фінансово-господарському контролі в ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР». Цей процес включає повну перевірку всіх операцій, пов'язаних з грошовими коштами, і проводиться аудитором з Державної аудиторської служби [55].

Об'єктами контролю є наявність і збереження грошових коштів у касі, операції з грошовими коштами та цінними паперами, а також бухгалтерський облік цих операцій. Проведення ревізії розпочинається з фактичної перевірки коштів і документів у касі підприємства шляхом інвентаризації.

Аудитор, прибувши на місце, отримує дозвіл на проведення ревізії від керівництва підприємства та розпочинає перевірку фактичної наявності грошей та інших цінностей. Усі касові операції припиняються на час перевірки, після чого складається звіт про залишок грошей та інших цінностей на момент інвентаризації [7].

Після цього, разом із головним бухгалтером ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР», аудитор перевіряє фактичну наявність грошей у касі підприємства, враховуючи номінальну вартість грошових документів. Результати інвентаризації порівнюються з обліковими даними, щоб виявити нестачі або лишки, і після цього складається акт встановленої форми [54].

Після перевірки фактичної наявності грошей аудитор переходить до документальної перевірки касових операцій. Для забезпечення точності і надійності даних також перевіряється відповідність місячних оборотів з кореспондуючими рахунками, що відображаються у журналі за рахунком 301, з підсумками Головної книги. Ця операція доводить достовірність даних у аналітичному і синтетичному обліку.

Далі, аудитор проводить перевірку звітів касира, порівнюючи їх з відповідними касовими документами. Ці документи на отримання та видачу грошей піддаються докладній перевірці, щоб переконатися у дотриманні вимог до їх оформлення, таких як реквізити та розписки. Ця перевірка здійснюється методом систематичного аналізу. Прибуття грошей до каси ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» з банків та інших джерел перевіряється на відповідність їхньому часовому та фактичному оформленню та відображенню у касовій книзі та звітах касира

[53].

Перевірці підлягають також корінці чеків та виписки з банку за поточним рахунком. У разі відсутності відповідних документів у виписках банку, аудитор перевіряє коди умовних позначень, які розкривають зміст розрахунків або отримання готівки. Видача готівки з каси ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» строго регламентується законодавством, тому документи, що підтверджують такі операції, підлягають особливій перевірці на їх законність [17].

Окрім перевірки самої суті касових операцій, аудитор детально аналізує касові документи шляхом порівняння їх зі зворотними документами. Облікові дані перевіряються шляхом зіставлення записів у касовій книзі з касовими ордерами та чеками.

1.2. Економічна сутність, види та класифікація грошових коштів і розрахунків для потреб обліку

Нормативне визначення поняття «грошових коштів» представлено в НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», а поняття «електронних грошей» – в Законі України «Про платіжні послуги» [66]. Зазначимо, що у НПСБО 1 наведено не визначення грошових коштів, а їх складові (готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання). Тому, для узгодження понятійного апарату грошових коштів, необхідно дослідити точки зору науковців-дослідників. На думку І. С. Несходовського, гроші – це «абстрактний вимірник економічних процесів, явищ, об'єктів, який суб'єкти згодні приймати як платіжний засіб».

Цікавим є визначення поняття «грошові кошти», запропоноване О. І. Кащенко. На її думку, під грошовими коштами слід розуміти «засіб збереження вартості, який бере участь в обміні товарів та послуг, необхідний для забезпечення діяльності суб'єкта господарювання та є найбільш ліквідною складовою оборотних активів». Схожу позицію займає С. М. Остафійчук, який також наголошує на абсолютній ліквідності грошових коштів.

За НПСБО 1 еквіваленти грошових коштів (грошей) – це «короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошей і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості» [9].

Еквіваленти грошових коштів є проміжною формою між грошовими коштами та поточними фінансовими інвестиціями. Електронні гроші – це сучасний платіжний засіб, що використовується для оплати різних послуг і товарів в Інтернеті та має таку ж цінність, як і реальні гроші [7].

Досліджуючи визначення поняття «електронні гроші» у нормативних документах [15] та працях науковців [1; 3; 7], можна зробити висновок, що в узагальненому вигляді електронні гроші – це одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої і є грошовим зобов'язанням емітента. Науковці [1] та [7] окреслили ознаки електронних грошей, які узагальнено представлені на рис. 1.

Разом з електронними грошима в науковій спільноті використовуються поняття «цифрові гроші», «цифрова валюта», «віртуальна валюта», «криптовалюта». Терміни «електронні гроші» та «цифрові гроші» часто використовуються як синоніми, проте між ними є певні відмінності.

Загалом, обидві форми грошей представляють собою електронний запис, що зберігається на електронному пристрої та використовується для здійснення електронних платежів. Різниця полягає у способі створення та контролю цих записів.

Електронні гроші зазвичай випускаються централізованими емітентами, такими як банки чи електронні платіжні системи, які контролюють емітовані гроші та забезпечують їх конвертованість у національну валюту. Вони можуть використовуватися лише в межах системи, яка їх видала, тому їх обмін на інші форми грошей може бути обмеженим.

З економічного погляду грошові кошти, використовувані у процесі підприємницької діяльності, виконують різні функції, такі як міра вартості, засіб обігу та засіб платежу. Вони пройдуть кругообіг (гроші – товар – виробництво – товар – гроші) та повернуться у вигляді виручки після продажу продукції [13].

З точки зору обліку, грошові кошти можуть бути готівкою в касі підприємства або коштами на рахунках в банках і депозитах. Готівка представлена національною валютою в Україні у формі банкнот і монет.

На практиці облік грошових коштів та їх еквівалентів регламентується законодавством України. Проте, розширення форм розрахунків та властивостей грошових коштів призвело до необхідності детального вивчення цих активів з метою правильного обліку та аналізу. Правильна класифікація грошових коштів та їх еквівалентів є важливою для ефективного управління ними, що створює основу для бухгалтерського обліку та економічного аналізу.

Ми підтримуємо думку В. В. Сопко щодо того, що класифікація грошових коштів є важливим етапом для організації їх обліку, оскільки вона дозволяє систематизувати їх структуру відповідно до потреб користувачів бухгалтерської інформації. Проте багато дослідників акцентують увагу лише на класифікації грошових потоків, ігноруючи класифікацію грошових коштів. Варто враховувати, що грошові потоки є наслідком грошових коштів і відображають рух коштів під час господарської діяльності підприємства [14].

В. В. Сопко запропонував таку класифікацію грошових коштів:

- За видами валют: національна та іноземна.
- За місцем зберігання: кошти на рахунку в банку, у касі, видані аванси, підзвітні кошти, еквіваленти грошових коштів.
- За призначенням: оборотні та необоротні.
- За джерелами надходження: власні, запозичені, залучені.

Однак ми вважаємо, що видані аванси та підзвітні кошти не слід включати до класифікації грошових коштів, оскільки вони представляють собою дебіторську заборгованість [67].

Поряд з цим, ми незгодні з думкою В. В. Сопко стосовно класифікації грошових коштів залежно від їх призначення на оборотні та необоротні, оскільки грошові кошти, зазвичай, є оборотними активами. Це означає, що вони будуть використані у господарській діяльності протягом короткострокового періоду – не більше одного року або операційного циклу. Згідно зі стандартами

бухгалтерського обліку, якщо грошові кошти не можна використати протягом одного року через обмеження або інші фактори, вони класифікуються як необоротні активи [32].

Щодо поділу грошових коштів залежно від джерел їх надходження на власні, запозичені та залучені, ми погоджуємося, що це поділ не має значення для користувачів бухгалтерської інформації. У процесі господарської діяльності грошові кошти постійно перебувають у кругообігу, їх розподіл на окремі категорії є складним і малопродуктивним завданням. Питома вага грошових коштів у балансі підприємства зазвичай є невеликою, і їх залишок може значно змінюватися протягом коротких періодів. Таким чином, визначати окремі частини грошових коштів як власні, запозичені чи залучені на практиці нереально і необов'язково [25].

Наша пропозиція щодо класифікації грошових коштів ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» враховує реальні потреби користувачів бухгалтерської інформації. Ми пропонуємо розрізняти грошові кошти за формою існування на готівкові та безготівкові. До готівкових відносяться кошти в касі, а до безготівкових – на рахунках у банках та електронні гроші.

Також пропонується класифікувати грошові кошти за видом валюти: у національній та іноземних валютах. Це дозволить керівництву швидко реагувати на зміну курсів іноземних валют. Щодо місця зберігання, грошові кошти поділяються на ті, що знаходяться в касі, на рахунках у банках та електронні гроші. Ця класифікація має важливе значення для проведення інвентаризації.

1.3. Характеристика інформаційних технологій, що використовуються для обліку та внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків досліджуваного підприємства

Серед усіх розроблених програмних засобів варто виділити інформаційні системи «Парус», «Інтегратор» та «Інфін». Програмні інструментальні системи дозволяють користувачу самостійно створювати систему обробки облікової

інформації, налаштовувати введення та виведення всієї первинної та вихідної інформації за допомогою спеціалізованої формалізованої мови, а також задавати необхідні обчислювальні алгоритми [28].

Подібно до інтегрованих інформаційних систем, інструментальні системи базуються на загальній обліковій моделі, де специфіка окремих ділянок явно не виділяється. Використання цих програмних засобів потребує навичок програмування та вміння створювати формули і невеликі програмні алгоритми за допомогою вбудованої в систему мови опису алгоритмів, що значно ускладнює застосування цих інформаційних систем. До комплексно створених цифровізованих бухгалтерських робочих місць входять окремі АРМБ і, в окремих випадках, інформаційні підсистеми. Проте більшість таких комплексів не взаємопов'язані між собою і вирішують проблеми локально. До інформаційних систем можна віднести такі програми, як «Бэст», «Бухоблік-Фінанси-Бізнес», «ФінЕко» та інші. Локальні АРМБ використовуються для вирішення окремих завдань бухгалтерського обліку, вони не пов'язані між собою і вирішують лише конкретні завдання.

Системи, розроблені на замовлення, є комплексами програмних засобів, які можуть охоплювати комплекси АРМБ та інструментальні продукти, що створюються відповідно до потреб і завдань конкретного замовника. Наприклад, побудова інформаційних процесів у компаніях, які використовують інструменти бізнес-аналітики та впроваджують їх у практичній площині, найчастіше пов'язана із забезпеченням користувача необхідною інформацією за допомогою відповідних аналітичних додатків [30, с. 33].

Корпоративні інформаційні системи можуть комплексно вирішувати завдання цифровізації обліку, аналізу і аудиту за допомогою інших систем управління, що діють на підприємствах. Вони дозволяють своєчасно інформувати для прийняття управлінських рішень на різних рівнях управління. Програмні модулі таких систем створені для гнучкої взаємодії різних бізнес-процесів. Корпоративні інформаційні системи базуються на комплексі взаємопов'язаних АРМБ із використанням розподіленої системи обробки даних.

Принципи системи розвитку навичок в умовах інформатизації, як визначили Є. Попов і К. Семячков, включають такі аспекти:

- Ефективне використання ресурсів для досягнення максимальної економічної та соціальної вигоди.
- Об'єднання короткотермінових та довготермінових цілей для розв'язання структурних та циклічних завдань, що сприяє плануванню та конкурентоспроможності [68].
- Навчання протягом усього життя для постійного розвитку і адаптації до нових умов.
- Системний підхід, що передбачає узгодження цілей у різних сферах та рівнях управління.
- Вирівнювання різних рівнів управління та узгодження національних стратегій із місцевими потребами.
- Залучення всіх зацікавлених сторін та координація їх співпраці для досягнення спільних цілей.

Розрахунки між фізичними та юридичними особами та ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» здійснюються різними способами, включаючи використання коштів, отриманих з банків та виручки від продажу товарів. Однак, для платежів у розмірі до 10000 грн за один або кілька документів між підприємствами, зокрема ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР», використовується готівка протягом одного робочого дня. Якщо розрахунки готівкою перевищують 10000 грн, надлишок додається до залишку готівки в касі та перевіряється на відповідність лімітам каси. Порушення цих лімітів може призвести до штрафних санкцій.

Система «Клієнт-Банк» – це комплекс програмного забезпечення, що дозволяє підприємствам керувати своїм поточним рахунком у банку зі свого комп'ютера в офісі. Основна мета цієї системи – забезпечити можливість здійснювати платежі без відвідування банку, контролювати рух коштів на рахунку та виконувати моніторинг фінансових операцій. Головний бухгалтер або інші уповноважені працівники можуть контролювати цей процес, маючи доступ до інформації про платежі та їх призначення [23].

Застосування системи «Клієнт-Банк» сприяє підвищенню оперативності фінансових операцій, що має велике значення, особливо при реалізації товарів та послуг із одночасною оплатою. Отримання миттєвої виписки з поточного рахунка також є важливою перевагою цієї системи. Серед інших переваг можна відзначити щоденну інформацію про офіційні курси іноземних валют від банку, можливість складання довідників контрагентів та призначень платежів, що значно полегшує процес формування платіжних документів. Використання готових шаблонів спрощує перенесення інформації в кожен окремий документ, а інформація автоматично береться з сформованих довідників. Крім того, через систему можна оперативно отримувати повідомлення від банку про нові послуги, такі як зміна процентних ставок по кредитах і депозитам [26].

Ця система забезпечує ефективний обмін інформацією між підприємством та банком, а також дозволяє здійснювати необхідні операції у програмах «BAS Бухгалтерія» і «BAS Бухгалтерія КОРП». Ці програми дозволяють використовувати модуль «Реєстрація Податкових Накладних і Звітність в ДПС ГДССУ». Крім того, сервіс «1Buh. Online» дозволяє ФОПам налаштовувати обмін документами з ДПС, використовуючи програму «NBAS Бухгалтерія і / або BAS Малий бізнес».

Важливо зазначити, що готівкові розрахунки включають не лише виплати за продукцію, але й будь-які інші внески в касу ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР», включаючи позареалізаційні надходження. Касир є особою, яка несе повну матеріальну відповідальність за збереження готівки в касі у ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР». У випадку, наприклад, захворювання касира, цінності, зберігаються у касі, терміново перераховуються іншим бухгалтером за участю керівника та головного бухгалтера. Після цього складається акт за підписами зазначених осіб [69].

Всі внески готівки до каси повинні бути своєчасно та повністю оприбутковані. Оприбуткування фіксується за допомогою касових ордерів і в касовій книзі. У разі здійснення готівкових розрахунків ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» за допомогою РРО або РК ведеться реєстрація у книзі обліку розрахункових

операцій на підставі фіскальних звітних чеків РРО (даних РК). Готівка, яка не використовується за призначенням, повертається до банку протягом встановлених термінів, але не пізніше наступного робочого дня [24].

Для забезпечення своєчасного отримання необхідної суми готівки у банку, підприємство повідомляє банк заздалегідь про необхідну суму коштів у банкнотах та монетах.

Отримання готівкових коштів у банку ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» відбувається шляхом пред'явлення чеку, у якому чітко вказана мета використання коштів. Витрачати ці кошти можна лише згідно з вказаною в чеку ціллю. Для отримання готівки у банку ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» необхідно надати банку лист, що підтверджує організацію охорони та транспортування коштів. У разі, якщо гроші отримує не касир, а інша особа, крім документа, що посвідчує особу, подається доручення. Здача готівкових коштів у банк здійснюється на основі об'яви про внесення готівки. Для цього на підприємстві складається видатковий касовий ордер, а запис про це заноситься у касову книгу. При прийнятті банком грошових коштів від підприємства видається квитанція, у якій зазначено від кого прийняті кошти, номер рахунку, на який зараховані гроші, та їх сума. Ця квитанція стає підставою для списання коштів з каси [27].

Для обліку наявності та руху коштів на ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР», які знаходяться на рахунках в банках, призначений рахунок 31 «Рахунки в банках». За дебетом даного рахунку відображається надходження грошових коштів, за кредитом – їх використання (списання). Даний рахунок має шість субрахунків: 311 «Поточні рахунки в національній валюті»; 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»; 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»; 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті»; 315 «Спеціальні рахунки в національній валюті»; 316 «Спеціальні рахунки в іноземній валюті» [70].

В обліку безготівкових розрахунків є операції, по відношенню до яких не використовуються платіжні документи. Це суми, які знімає (списує) банк (згідно договору на обслуговування рахунку): за касове, розрахункове обслуговування; проведення платіжних документів. Ці суми визнаються у підприємства

витратами та обліковуються за Дт 92 «Адміністративні витрати» (згідно з нормами П (С) БО 16 «Витрати»).

При здійсненні розрахунків з ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» продавці отримують різні розрахункові документи, такі як податкові накладні, рахунки-фактури, товарні чеки, акти виконаних робіт чи наданих послуг, а також інші акти або документи, що підтверджують факт придбання товару або отримання послуги. Важливо, що гроші, які надходять у касу підприємства, мають бути вчасно оприбутковані за допомогою прибуткових касових ордерів, які також фіксуються у касовій книзі [18].

Цифрова економіка дала можливість скласти бухгалтерську (фінансову) звітність онлайн, котра формується та публікується на офіційному сайті економічного суб'єкта у будь-який момент часу після документальної реєстрації усіх господарських операцій використовуючи метод подвійного запису безпосередньо у статтях звітності. При цьому статті фінансової звітності водночас відіграють роль синтетичних рахунків бухгалтерського обліку.

Аналітична інформація про усі об'єкти обліку заводится в систему окремо на спеціальних картках, які формуються до кожного об'єкта індивідуально під час ручної реєстрації господарської операції, які пов'язані із відповідними об'єктами. Коли відбувається проведення операції з фінансової звітності, на моніторі автоматично з'являється необхідна аналітична картка, котру необхідно заповнити по кожному окремому об'єкту обліку, що бере участь в операції. Необхідний алгоритм аналітичного обліку вже реалізований в інформаційних системах задля зберігання а також обробки інформації ERP 28 (Enterprise Resource Planning), зокрема у німецькій програмі SAP (Systems Analysis and Program Development). Користувачі звітності на офіційному сайті компанії, що їх цікавить, в режимі онлайн завжди зможуть побачити актуальну бухгалтерську (фінансову) звітність, а також аналітичну інформацію до кожної звітної статті.

Також важливою для на ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» є швидка передача даних між відділеннями підприємства, оптимізація процесів інвентаризації та зберігання рахунків бухгалтерського обліку разом із резервною копією

інформації. Давайте проведемо детальний аналіз викликів, що стоять перед інформатизацією в обліку та аудиті на сучасному підприємстві.

1.4. Доцільність, повнота облікової політики ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» щодо обліку грошових коштів і розрахунків та її відповідність законодавчим вимогам

Особливості ведення обліку доходів у туристичній галузі обумовлені специфікою операцій, пов'язаних з наданням туристичних послуг, що часто включають в себе використання посередників та регулюються відповідними нормами Податкового кодексу [1]. Розглянуте підприємство діє у сфері туризму. Воно виступає як туроператор, проте здійснює свою діяльність у якості турагента. Туроператори – це юридичні особи, які спеціалізуються на створенні туристичного продукту та наданні туристичних послуг, включаючи посередницьку діяльність, а також мають ліцензію на цю діяльність. Турагенти, з свого боку, можуть бути як юридичними, так і фізичними особами, які здійснюють посередницьку діяльність з продажу туристичних продуктів туроператорів та інших суб'єктів туристичної галузі, а також надають інші відповідні послуги [21].

Доходи від надання туристичних послуг туроператором (турагентом) відображаються за кредитом субрахунку 703 «Дохід від реалізації робіт та послуг». Якщо турист отримує знижку, то дохід визнається з урахуванням цієї знижки. Знижка не фіксується окремо і не відображається в бухгалтерському обліку як окремий показник. Зазвичай туристи вносять передплату (аванс) за туристичний продукт, а не всю суму одразу. Ці передплати (аванси) не включаються туроператором (турагентом) до свого доходу. Підприємство сплачує єдиний податок третьої групи (без ПДВ) [71]. Дохід, згідно податкового обліку, повинен відображатися за касовим методом. Однак виникають розбіжності в нормативних документах, оскільки за деякими положеннями доходом вважається лише отримана винагорода агента за надані послуги. Таким

чином, підприємство повинно бути уважним і мати належну документацію від постачальників туристичних послуг, таких як акти виконаних робіт, агентські договори з туроператорами, де чітко визначені умови бронювання та договори на обслуговування туристів [19].

Дохід від надання туристичних послуг у ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» визнається за датою завершення надання таких послуг, якщо це складається з кількох компонентів, таких як перевезення, розміщення, екскурсії, та інші. Хоча на практиці акт наданих послуг з туристом зазвичай не оформляється, інформація про отримання турпослуг може надаватися турагентом туристові у телефонному режимі. Якщо туроператор реалізує тур через турагента, останній повинен повідомити туроператора про укладення договору на туробслуговування [74].

Туроператор може отримати відомості про факт надання турпослуги від турагента і визнати дохід від надання турпослуг у відповідності з нормативними вимогами. При в'їзному туризмі туроператор реалізує тури іноземним туристам за інвалюту, і операції в інвалюті відображаються за курсом НБУ на дату здійснення операції. Сума отриманої передоплати в інвалюті обліковується за курсом НБУ на дату зарахування на спеціальний рахунок в іноземній валюті.

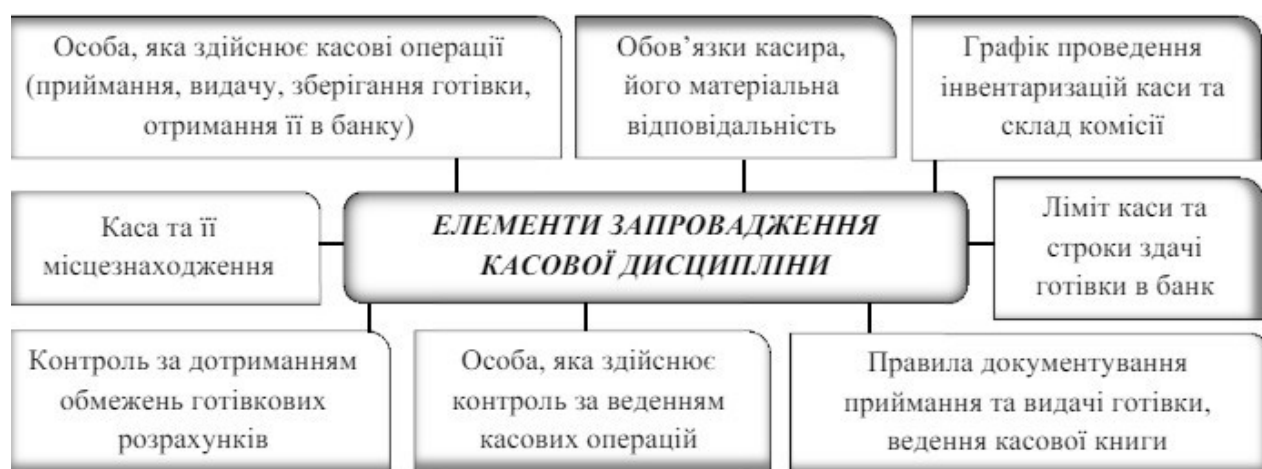

Рис. 1.3. Елементи побудови облікової політики підприємства із запровадження та посилення касової дисципліни

Підприємство ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» оформляє продаж туристичних послуг за допомогою документа «Реалізація товарів та послуг» та реєструє цю операцію в обліковій програмі, проводячи дебетове нарахування на рахунок 361

«Розрахунки з вітчизняними покупцями» і кредитове нарахування на рахунку 703 «Дохід від реалізації робіт та послуг». У випадку, якщо оплата за послугу надійшла у одному періоді, а надання послуги відбувається у іншому, дохід буде відображено у фінансовому звітному періоді, коли послуга фактично була надана [20]

Проте, при поданні декларації з єдиного податку, дохід враховується у періоді, коли грошові кошти надходять на рахунок підприємства. Це може створити розбіжності між даними в обліковій програмі «BAS Бухгалтерія» та реальними показниками заборгованості та доходу. Крім того, підприємство має сталі контрагенти, з якими укладає угоди про відстрочення платежів. Наприклад, авіаменеджер може виписати авіаквиток, але оплата здійснюється пізніше, коли покупець повертається на територію України. Такі ситуації можуть впливати на фінансові звітні періоди, коли послуга вже була надана, але кошти ще не надійшли [72].

Після аналізу попередніх досліджень стало очевидно, що ключовою проблемою є достовірність та своєчасність реєстрації грошових потоків у системі обліку. Якщо ці потоки не будуть записані повністю та вчасно, це може спричинити неточне відображення реального обсягу грошей. Це, в свою чергу, може призвести до неправильного відображення штрафних санкцій, а ця помилка може мати подальші наслідки, які можуть бути виявлені лише під час інвентаризації [73].

Отже, важливо, щоб грошові потоки були записані повністю та вчасно, а інформація про їх наявність відображалась правильно у фінансовій звітності, оскільки будь-яке затримання у реєстрації може призвести до накладання штрафних санкцій на підприємство. Ефективна організація бухгалтерського обліку грошових потоків передбачає правильну реєстрацію всіх етапів їх руху, відповідно до нормативно-правових вимог, заповнення первинних документів, узагальнення та систематизацію інформації в облікових регістрах і завершення складанням звітності [9].

Таблиця 1.5 Вимоги чинного законодавства до організації обліку грошових коштів

№ з / п	Нормативний документ	Площина регулювання	Вплив на організацію обліку
1	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013	Спосіб відображення об'єктів в бухгалтерському обліку	Введення аналітичних рахунків
		Завдання бухгалтерського обліку	Організація ведення бухгалтерського обліку
		Елементи методу бухгалтерського обліку	Методика ведення бухгалтерського обліку
2	Господарський кодекс України	Повнота відображення господарських операцій	Відображення всіх податкових зобов'язань
		Договірні відносини	Організація відображення та дотримання законодавства щодо ведення господарської діяльності
3	Закон України «Про банки та банківську діяльність» від 20.03.1991 р. № 872ХІІ	Вид відображення грошових коштів в бухгалтерському обліку	Специфіка аналітичного обліку
		Банківське обслуговування	Організація ведення бухгалтерського обліку
		Елементи специфічного методу бухгалтерського обліку	Методика ведення бухгалтерського обліку грошових коштів
4	Указ Президента України «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу коштів» від 07.09.2001 р.	Санкції за порушення законодавства ведення готівкового обігу	Впливає на правильність, чіткість та відповідність ведення бухгалтерського обліку згідно з чинним законодавством
5	Наказ про облікову політику підприємства	Вид ведення бухгалтерського обліку	Нюанси ведення бухгалтерського обліку кожного підприємства
		Завдання бухгалтерського обліку	Організаційні аспекти ведення бухгалтерського обліку
		Форми ведення бухгалтерського обліку	Методологічні рекомендації до ведення бухгалтерського обліку

Ефективне керівництво фінансами підприємства передбачає оперативне прийняття рішень та швидкий доступ до необхідної інформації. Особливо для компаній з великими фінансовими оборотами важливо знати свій грошовий залишок на рахунку протягом певного періоду. У зв'язку з цим, звичайний

бухгалтер не завжди має можливість особисто передати інформацію до банку у паперовому форматі через великий обсяг роботи. Використання інформаційних технологій в обліку значно прискорює цей процес, полегшуючи потік інформації [12].

РОЗДІЛ 2.

СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМ ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ КОШТІВ І РОЗРАХУНКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»

2.1. Організація та електронне документування операцій з грошовими коштами і розрахунками на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»

Облік грошових коштів включає у себе процеси реєстрації руху коштів у касі та на банківських рахунках підприємства, а також операції, пов'язані з їх надходженням і використанням. Правила відображення цих операцій і розкриття інформації про грошові кошти у фінансовій звітності встановлені стандартами НП (С) БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [76]. Принципи організації обліку коштів у ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» відповідають загальним принципам бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, визначеним законодавством України, зокрема Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Операції з касовим та банківським обліком ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» документуються відповідними документами, затвердженими відповідними органами, і відображаються на підставі перевірених банком виписок та супровідних документів для операцій на рахунку 31 «Рахунки в банках» [38].

Отримання та видача готівки впорядковані через прибуткові та видаткові касові ордери (форма № КО – 1 та форма № КО – 2) відповідно, а також через платіжні відомості. Усі ці документи реєструються в журналі реєстрації касових документів (форма № КО – 3 або форма № КО – 3а) перед їх передачею до каси. Надходження та видачу готівки фіксують у касовій книзі (форма № КО – 4), яка виступає як звіт касира.

Касова книга має особливість у тому, що вона складається з блоків, які зшиваються та печатаються печаткою підприємства. Кількість аркушів у касовій книзі засвідчується підписами керівника та головного бухгалтера підприємства

[75]. Нам здається, що для спрощення процесу ведення касової книги та уникнення помилок розумно використовувати додаткові відомості, які відображатимуть обороти за дебетом і кредитом рахунка 30 «Каса». Щодня на основі цих відомостей інформація заноситься до Касової книги, попередньо систематизуючи дані за надходженням та видачею готівки в касу в розрізі відповідних рахунків.

Касові операції реєструються на синтетичному рахунку 30 «Готівка», який має облікові журнали та відомості для ведення як синтетичного, так і аналітичного обліку. У Журналі-ордері № 1 с. – г. фіксуються кредитові обороти за рахунком 30, а в Відомостях № 1.1 с. – г. – дебетові обороти за цим рахунком. Також операції за рахунком 31 «Рахунки в банках» відображаються в цих журналах і відомостях.

Записи в журналі-ордері та відомості здійснюються по мірі отримання виписок з банку після їх перевірки з документами. На кінець звітного періоду у Журналі-ордері № 1 с. – г. та відповідній відомості обчислюють суми оборотів в кореспонденції з іншими рахунками та визначають залишок на початок наступного місяця, що повинен відповідати виписці з банку за останній день місяця [48].

Касир на основі підписаних первинних документів заповнює касову книгу, розподіляючи суми операцій за видами діяльності. На кінець робочого дня касир робить підсумки операцій, визначає залишок грошей у касі на наступний день і передає цю інформацію до бухгалтерії як звіт, при цьому прикріплюючи до касової книги відривний листок з копіями записів за день та документами.

Бухгалтерська обробка звітів касира включає у себе докладну перевірку коректності оформлення прибуткових і видаткових касових документів, порівняння записів у звіті з даними прикріплених до них документів, розрахунок сум операцій за день і залишків на початок і кінець робочого дня. Також необхідно звірити суми отриманої і зданої готівки в банки з відповідними виписками банків за поточними рахунками. Після перевірки касового звіту відповідні рахунки відображаються в спеціальній графіці, а також заповнюються

Журнал-ордер № 1 і Відомість № 1.1.

У бухгалтерському обліку операції по розрахунковому рахунку відображаються на основі виписок банку та прикріплених до них розрахунково-платіжних документів. Банки регулярно (не рідше одного разу на місяць) надсилають ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» виписки з поточного рахунку поштою або через уповноважену особу, включаючи копії документів, на підставі яких здійснювалися операції. Після отримання виписки головний бухгалтер або відповідальна особа визначають вид господарської діяльності і перевіряють відповідність записів документам і бухгалтерським записам підприємства [44].

Схему документального оформлення касових операцій на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» подано на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Схема документального оформлення касових операцій ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»

Групування показників про рух грошових коштів буде слугувати основою для заповнення даних аналітичних записів на рахунках 30, 31, 33 в журналах-ордерах № 1, 2 та відомостях. Впровадження пропозицій щодо створення первинних документів і відповідних реєстрів спростить заповнення Звіту про рух грошових коштів, оскільки інформацію буде легко перенести з облікових

реєстрів до звіту, не викликаючи додаткових труднощів або витрат часу у бухгалтера.

2.2. Особливості організації синтетичного і аналітичного обліку грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» в умовах застосування цифрових технологій та розробка рекомендацій

Використання автоматизованої системи бухгалтерського обліку значно полегшує ведення касових операцій на підприємстві. База даних, яка сформована в процесі роботи дозволяє не лише зіставляти інформацію, але й передавати її з одного файлу в інший. Застосування програмних засобів дозволяє бухгалтерові підприємства:

- автоматично підраховувати підсумовані суми;
- змінювати і корегувати інформацію в базі даних без зміни алгоритму роботи програми;
- автоматизувати облік касових, розрахункових, банківських операцій.

Ведення бухгалтерського обліку на підприємстві з використанням одного із програмних забезпечень надає бухгалтерові можливість безпомилкового відображення обліку, що пов'язано з: наявністю правильно оформлених первинних документів, можливістю перевірки правильності введеної інформації, безперервністю та безпечністю роботи програмного забезпечення, можливістю безпомилкового перенесення інформації у програму.

Поряд із цим, автоматизація бухгалтерського обліку не лише підвищує якість відображення інформації про господарські процеси, але забезпечує функцію контролю за введенням інформації, її достовірністю, що відображається у програмі за такими елементами: відсутністю не проведених касових документів, відсутністю негативних залишків у касі, дотримання ліміту залишку на рахунку 30 «Готівка», дотриманням нумерації прибуткових та видаткових касових ордерів.

В Україні на підприємствах найпоширенішими є такі автоматизовані системи бухгалтерського обліку: «BAS Бухгалтерія», «М. е.Дос», а також «Інтернет-Банк-клієнт», «Бест». ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» самостійно встановлює ліміт на залишок готівки в касі, виходячи з розрахунку середньоденних надходжень і видачі коштів. Цей розрахунок базується на сумі виручки за будь-які три місяці, яка ділиться на кількість робочих днів за цей період. Середньоденні надходження (видачі) готівки використовуються для визначення ліміту каси, який підтверджується внутрішніми наказами підприємства [45].

Прибуткові касові ордери та відповідні квитанції мають заповнюватися бухгалтером лише чорнильною або кульковою ручкою, за допомогою друкарських машинок, комп'ютерів або інших засобів, які забезпечують належну збереженість записів протягом встановленого терміну. Прибутковий касовий ордер виписується в одному примірнику. Особі, що здає кошти в касу, видається квитанція, яка підписується головним бухгалтером і касиром та печаткою підприємства. Прибутковий касовий ордер, за яким отримана готівка, додається до першого примірника звіту касира [77].

Видання готівки з каси на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» здійснюється за допомогою видаткових касових ордерів, форма яких стандартизована згідно з наказом Мінстату України від 08.11.2010, №1327. Ці документи повинні бути підписані керівником та головним бухгалтером. У разі потреби до видаткових ордерів можуть додаватися інші документи, такі як заявки на видачу готівки або рахунки [47].

Виплати, пов'язані з оплатою праці, проводяться касиром підприємства за допомогою платіжних (розрахунково-платіжних) відомостей або видаткових касових ордерів. На титульній сторінці платіжної (розрахунково-платіжної) відомості робиться підпис керівника і головного або бухгалтера осіб, які мають відповідний дозвіл від керівника, і вказуються терміни видачі готівки і сума, виражена словами та цифрами.

Бухгалтерія ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» перевіряє розрахунки, зроблені касиром у платіжних відомостях, та підраховує суми, видані та депоновані за ними. Суми,

які підлягають здачі в банк, оформлюються одним загальним видатковим касовим ордером.

Видача та прийом готівки за касовими ордерами може здійснюватися лише у день їхнього складання, і виправлення в цих документах заборонене.

Перед передачею в касу прибуткові касові ордери чи видаткові документи реєструються бухгалтерією в журналі реєстрації прибуткових і видаткових касових документів. Видаткові касові ордери, що оформлені на основі платіжних відомостей для виплат, пов'язаних з оплатою праці, реєструються після їх видачі.

Підприємство ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР», що є юридичною особою і має касу, веде одну касову книгу для обліку операцій з наявною готівкою в національній валюті, без відображення кас окремих підрозділів.

Ведення касової книги передбачає записи в двох примірниках, які створюються за допомогою копіювального паперу та чорнила темного кольору, використовуючи кулькову або чорнильну ручку. Перший примірник залишається в самій касовій книзі, а другий – видається як звіт касира. Кожній парі примірників надається однаковий номер, і будь-які виправлення в касовій книзі заборонені. У разі необхідності виправлень, вони повинні бути засвідчені підписами касира, головного бухгалтера та його заступника [46].

Записи в касовій книзі виконуються касиром щодо кожної операції з отримання та видачі готівки відповідно до прибуткових касових ордерів та видаткових документів у день їхнього проведення. Наприкінці робочого дня касир підбиває підсумки операцій за день, визначає залишок готівки в касі (ураховуючи готівку, видану для виплати заробітної плати, що перераховується з відповідними платіжними відомостями) наступного дня і передає ці дані до бухгалтерії як звіт касира, віддавши другий відривний лист (копію записів з касової книги за день) разом із прибутковими касовими ордерами та видатковими документами під розпис у касовій книзі.

Таблиця 2.2 Рахунки для обліку грошових коштів та їх характеристика

Рахунок та субрахунки	Характеристика
30 «Готівка»: 301 «Готівка в національній валюті»; 302 «Готівка в іноземній валюті»	Призначений для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів в касі підприємства. За дебетом відображається надходження грошових коштів у касу підприємства, за кредитом – виплата з каси підприємства.
31 «Рахунки в банках»: 311 «Поточні рахунки в національній валюті»; 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»; 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»; 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті»	Призначений для обліку наявності та руху грошових коштів, що знаходяться на рахунках в банках, які можуть бути використані для поточних операцій. За дебетом рахунку відображається надходження грошових коштів, за кредитом – їх використання. Субрахунки 312 та 314 призначені для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів в іноземній валюті.
33 «Інші кошти»: 331 «Грошові документи в національній валюті»; 332 «Грошові документи в іноземній валюті»; 333 «Грошові кошти в Дорозі в національній валюті»; 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті»	Ведеться узагальнення інформації про наявність та рух грошових документів (у національній та іноземній валютах), які знаходяться в касі підприємства (поштових марок, марок гербового збору, сплачених проїзних документів, сплачених путівок до санаторіїв), та про кошти в дорозі, тобто грошові суми, внесені в каси банків для подальшого їх зарахування на розрахункові та інші рахунки підприємства. За дебетом відображається грошових документів у касу підприємства, за кредитом – вибуття.

Відповідальність за правильне ведення касової книги покладена на головного бухгалтера або уповноважену особу керівника. На кінець робочого дня касири повинні скласти звіт про отримання авансу та готівки, що прийняті (видані) за прибутковими (видатковими) документами, і здати залишок наявних грошей та касові документи, що стосуються проведених операцій, старшому касиру під розпис у книзі обліку отриманих і виданих готівкових коштів [56].

Рахунки класу 3 «Кошти, розрахунки та інші активи» призначені для узагальнення інформації щодо наявності та руху грошових коштів в касах, на рахунках, грошових документах, короткострокових векселях, отриманих фінансових інвестиціях, дебіторській заборгованості, резерві сумнівних боргів та витратах майбутніх періодів.

На цьому підприємстві для обліку грошових коштів в касі використовується активний рахунок 30 «Готівка» з підрахунком 301 «Готівка в

національній валюті», як це передбачено в Плані рахунків бухгалтерського обліку. Навіть якщо субрахунки не визначені в наказі Міністерства фінансів України, підприємства мають право самостійно вводити їх, враховуючи власні потреби управління, контролю, аналізу та звітності. У цьому випадку використовуються субрахунки, визначені в Інструкції до Плану рахунків бухгалтерського обліку [50]. Інформація про наявність і рух грошових коштів у касі, а також грошових документів, таких як поштові марки та оплачені проїзні документи, узагальнюється в Журналі 1 та відомостях до нього, зокрема 1.1 і 1.3.

Журнал-ордер №1 використовується для запису кредитних оборотів на рахунках 30 «Готівка» та 33 «Інші кошти», тоді як відомості до цього журналу відображають дебетові обороти на рахунках 30 та 33. Ці записи базуються на первинних та зведених облікових документах, таких як звіти касира та додані до них прибуткові та видаткові касові ордери, розміщені у хронологічному порядку підсумками за 2–3 дні. Можливе накопичення даних про операції з грошовими коштами щодня в допоміжній відомості з відповідним аналітичним розрізом, а потім підведення підсумкових оборотів за місяць до Журналу-ордеру №1 та його відомостей. Залишки на рахунках у відомостях на кінець місяця визначаються як

різниця між сумою сальдо на початок місяця та дебетовими оборотами за поточний місяць і кредитовими оборотами за місяць. Сальдо рахунків перевіряється з відповідними документами – звітами касира [65].

Щодо посилення контролю за використанням грошових коштів, пропонується додати у відомостях (оборот за дебетом рахунку 30 «Готівка») колонку «Залишок на кінець дня» після колонки «Разом». Це дозволить внести та перевірити залишок на кінець дня згідно з касовим звітом, що буде виконано бухгалтером.

ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» може використовувати як готівку, так і безготівкові кошти у своїй діяльності. Безготівкові кошти представляють собою суми, які знаходяться на рахунку в банку, засвідчені відповідним записом. Банк – це фінансова установа, що спеціалізується на фінансових операціях, включаючи грошові розрахунки, зберігання грошових коштів і цінностей, надання кредитів

та інші фінансові послуги.

Таблиця 2.3 Кореспонденція рахунків обліку касових операцій в національній валюті підприємства ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР»

№ п / п	Дата	Назва документа	Зміст господарської операції	Проводка		
				Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5	6	7
1	2.01.17	Прибутковий касовий ордер №1	З поточного рахунку отримано готівку та оприбутковано в касу для виплати депонованої заробітної плати	301	311	1000.0
2	2.01.17	Прибутковий касовий ордер №1	Видана депонована зарплата Боднар О. І.	662	301	1237.46
3	2.01.17	Прибутковий касовий ордер №2	Внесено невикористану авансову суму Прохар В. В.	301	372	75.43
4	5.01.17	Прибутковий касовий ордер №3	Оприбуткована готівка (виручка) за реалізацію продукції	301	701	1400.0
5	6.01.17	Видатковий касовий ордер №2	Готівка здана в банк, але буде зарахована після святкових днів	333	301	1200.0
6	13.01.17	Прибутковий касовий ордер №4	Оприбуткована готівка (виручка) за реалізацію продукції	301	701	1500.0
7	13.01.17	Видатковий касовий ордер №3	Видано Боднар О. І. на відрядження	372	301	1600.0
8	16.01.17	Прибутковий касовий ордер №5	З поточного рахунку одержано готівку та оприбутковано в касу для виплати заробітної плати (авансу)	301	311	16000.0
9	18.01.17	Видатковий касовий ордер №4	Видана зарплата	661	301	14200.0
10	19.01.17	Видатковий касовий ордер №5	Здана в банк, депонована зарплата	311	301	1800.0

Операції з банківським рахунком проводяться відповідно до законодавства України, зокрема, Закону «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» та нормативних актів Національного банку України. Відкриття та управління поточними та іншими рахунками в банках регулюється законом «Про банки і банківську діяльність» та відповідною Інструкцією, затвердженою

Національним банком України. Підприємства України мають право відкривати рахунки як у національній, так і в іноземній валюті. Проте, ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» володіє лише рахунками в національній валюті. Підприємства мають право відкривати будь-яку кількість рахунків у банках за власним вибором та за згодою банку [57].

Надлишок готівки в касі підприємства передається до банку у встановленому порядку через денні та вечірні банківські каси. Банк періодично, не рідше одного разу на місяць, надсилає або видає через уповноважену особу виписку з поточного рахунка ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР», додаючи копії документів, на основі яких були проведені операції за рахунком [63]. Після отримання виписки з рахунку головний бухгалтер перевіряє відповідність записів у ній документам та записам бухгалтерії підприємства. У випадку виявлення помилки бухгалтерія підприємства повідомляє про це відповідні установи банку у письмовій формі. Для забезпечення своєчасного отримання необхідної суми готівки у банку, підприємство повідомляє установу банку про необхідну суму коштів у банкнотах та розмінній монеті у встановлений банком термін, письмово чи усно. Підприємства можуть використовувати розрахункові документи при проведенні розрахункових операцій (таб. 2.4).

Для проведення платежів через банк, ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» користується платіжними дорученнями для товарних та інших платежів.

Для ефективного обліку грошових коштів на банківському рахунку розумно розділити процес обліку на три основні напрямки: надходження, вибуття та наявність. Кожен з цих напрямків обліку організовується окремо.

Синтетичний облік операцій за поточним рахунком відбувається на рахунку 31 «Рахунки в банках». Надходження грошей відображаються на дебеті цього рахунку, а вибуття коштів – на кредиті. Сальдо рахунка може бути лише дебетовим і вказує на залишок коштів на певну дату. Оборот по дебету цього рахунку показує надходження коштів з каси, від клієнтів за реалізовану продукцію тощо. Оборот по кредиту рахунка 31 відображає зменшення коштів у зв'язку з видачею готівки з каси, погашенням заборгованостей тощо [58].

Таблиця 2.4 Види розрахункових документів при здійсненні безготівкових операцій

Форма документа	Зміст документа
Платіжне доручення	Розрахунковий документ, що містить письмове доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку вказаної суми коштів і її перерахування на рахунок одержувача
Платіжна вимога-доручення	Розрахунковий документ складається з двох частин: Верхня частина містить вимогу одержувача безпосередньо до платника про сплату певної суми коштів. Нижня частина містить доручення платника банку, що його обслуговує, про списання зі свого рахунку визначеної ним суми коштів і перерахування її на рахунок одержувача.
Розрахунковий чек	Цей документ називається «вимога на видачу». Вона представляє собою розпорядження власника рахунку (платника) установі банку-емітенту, що веде його рахунок, про сплату вказаної в чеку суми коштів чеків власникові.
Акредитив	Ця форма документа відображає розпорядження клієнта банку щодо виконання платежу третій особі (бенефіціару), а також можливість банку надати повноваження іншому банку здійснити цей платіж.
Інкасо	Ця операція включає в себе процес отримання банком грошей від своїх клієнтів за допомогою різних документів, таких як чеки, розрахункові доручення тощо. Після цього банк здійснює їх зарахування на рахунок одержувача згідно з вказаним порядком та умовами, встановленими відповідними правилами та законодавством.
Меморіальний ордер	Цей розрахунковий документ, ініційований самим банком, використовується для оформлення операцій, пов'язаних зі списанням коштів з рахунку платника та для внутрішньобанківських операцій. Його використання стосується проведення розрахунків між банками та іншими фінансовими установами.
Платіжна вимога	Цей розрахунковий документ містить вимогу стягувача або одержувача (за договірним списанням) до обслуговуючого платника банку здійснити переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок одержувача без попереднього погодження з платником. Платіжна вимога застосовується у випадках, коли ініціатором переказу виступає стягувач або одержувач за

Рахунок 31 «Рахунки в банках» має кілька підрахунків, зокрема: 311 «Поточні рахунки в національній валюті», 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті», 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті» та 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті». Щоб отримати необхідну суму готівки у банку, підприємство ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» повинно повідомити банк письмово або усно про необхідну кількість грошей у банкнотах і монетах.

Для кращого розуміння, як підприємство ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» виконує операції з обліку грошових коштів на своєму поточному рахунку, та як ці операції відображаються в системі рахунків, подано відповідну інформацію у

таб. 2.5. Підприємство ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» передає надлишок готівки з каси до банку, а банк видає квитанцію, у якій вказується інформація про те, хто передав гроші, номер рахунку, на який їх зараховано, та сума. Ця квитанція є основою для зняття коштів з каси.

Таблиця 2.5 Кореспонденція бухгалтерських рахунків з обліку операцій на поточному рахунку в національній валюті ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»

№ п / п	Дата	Назва документа	Зміст господарської операції	Проводка		
				Дт	Кт	Сума
1	2.01. 17	Виписка банка	Списана комерційна винагорода за розрахункове обслуговування	92	311	70
2	2.01. 17	Чек № 2548315	З поточного рахунку отримано готівку та оприбутковано в касу для виплати депонованої заробітної плати	301	311	1000
3	6.01. 17	Платіжне доручення 1	Перераховано ПП «Аякс» за телекомунікаційні послуги згідно дог. № 5511 від 25.01.2015р	685	311	160
4	6.01. 17	Платіжне доручення 2	Перераховано воєнний збір - 1,5% за грудень	65	311	300
5	6.01. 17	Платіжне доручення 3	Перераховано податок з доходу працівників	641	311	530
6	6.01. 17	Платіжне доручення 4	Перераховано ЄСВ – 22%	65	311	1450
7	6.01. 17	Платіжне доручення 5	Перераховано єдиний Податок з юридичних осіб	641	311	2450
8	10.01 .17	Виписка банку	Списана комісія за перерахування коштів у національній валюті	92	311	12,50
9	16.01 .17	Виписка банку	Отримано грошові кошти від покупців за відвантажену раніше готову Продукцію	311	361	145000
10	16.01 .17	Чек № 2548316	З поточного рахунку отримано готівку та оприбутковано в касу для виплати заробітної плати (авансу)	301	311	16000
11	19.01 .17	Заява на переказ	Здана в банк, депонована Зарплата	311	301	1800
12	25.01 .17	Платіжне Доручення 6	Проведена передоплата за путівку в санаторій	371	311	9176
13	27.01 .17	Заява на переказ	Зараховано на поточний рахунок	311	301	2800
14	27.01 .17	Платіжне доручення	З поточного рахунку перераховано постачальнику	631	311	165000

З каси ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» можуть видаватися аванси для відряджень під звіт, які повинні бути підтверджені «Посвідченням про відрядження». Крім того, обов'язково складається авансовий звіт, що називається «Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт».

Отже, для забезпечення безпеки та контролю за збереженням готівки необхідно дотримуватися таких умов: облік готівки здійснюється негайно після її отримання; усю отриману готівку слід здавати в касу в той самий день або не пізніше наступного; працівник, який отримує готівку, не повинен займатися її обліком у бухгалтерії; відповідальний за отримання готівки працівник також не повинен здійснювати її розподіл [51].

2.3 Порядок розкриття інформації про облік грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» із застосуванням диджитал-технологій

Форма № 3 фінансової звітності «Звіт про рух грошових коштів» є важливим джерелом інформації про рух грошових коштів та їх еквівалентів у підприємствах. Цей звіт вважається складним для складання, оскільки він надає детальну інформацію про операційну, фінансову та інвестиційну діяльність підприємства. Він дозволяє оцінити поточну ситуацію з надходження та витрачання грошових коштів та визначити їх потреби [49].

Згідно з чинним законодавством, ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» має можливість обирати між прямим і непрямим методами складання звіту про рух грошових коштів для фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності. Ця альтернатива дозволяє кожному підприємству враховувати його специфіку господарської діяльності.

У звіті про рух грошових коштів розкриваються суми надходжень та видатків, пов'язаних з операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю. Якщо одна операція стосується різних видів діяльності, суми вказуються окремо для кожного виду. Внутрішні зміни у складі грошових коштів до звіту про рух

грошових коштів не враховуються, а негрошові операції не включаються у цей звіт.

Звіт про рух грошових коштів містить інформацію про грошові потоки ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» за певний період, поділену на операційну, інвестиційну та фінансову діяльність. Проте цей звіт не включає в себе зміни у складі грошових коштів та їх еквівалентів або негрошові операції [39].

Грошові потоки охоплюють надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів, що включають готівку в касі та депозити до запитання. Еквіваленти грошових коштів – це короткострокові високоліквідні інвестиції, які можуть бути легко конвертовані у відому суму грошових коштів та мають незначний ризик зміни вартості.

Негрошові операції, у міжнародній практиці, включають операції, що не потребують використання грошових коштів або їх еквівалентів. Це можуть бути бартерні операції, конвертування боргу у власний капітал, придбання основних засобів на умовах фінансової оренди, обмін власних акцій на акції іншого підприємства або придбання активів безпосередньо за рахунок позики банку.

Звіт про рух грошових коштів розподіляє діяльність підприємства на три основні види: операційну, інвестиційну та фінансову. Операційна діяльність включає основну діяльність, що приносить дохід, а також інші види діяльності, не пов'язані з інвестиціями та фінансами. Інвестиційна діяльність охоплює операції з придбання та продажу довгострокових активів та інших інвестицій, що не є еквівалентами грошових коштів. Фінансова діяльність впливає на зміну капіталу та позик підприємства. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 містить загальні вимоги до надання та розкриття інформації у Звіті про рух грошових коштів та Примітках до нього. Інформація про грошові потоки операційної діяльності може бути подана за допомогою прямого або непрямого методу. Прямий метод передбачає розкриття всіх основних класів надходжень та витрат, що дозволяє визначити зміну грошових коштів [37].

Непрямий метод включає в Звіт про рух грошових коштів суму прибутку або збитку, яка потім коригується до чистої зміни грошових коштів шляхом

виключення впливу негрошових операцій та операцій, пов'язаних з інвестиційною та фінансовою діяльністю. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 рекомендує застосування прямого методу, оскільки він надає корисну інформацію для прогнозування майбутнього руху грошових коштів. Проте на практиці підприємства віддають перевагу непрямому методу, як це показує практика. Інформація про залишки грошових коштів на рахунках 30 «Готівка», 31 «Рахунки у банках», 33 «Інші кошти» включається до Балансу (Звіту про фінансовий стан) ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» (таб. 2.6).

Таблиця 2.6 Відображення інформації про наявність та рух грошових коштів у балансі (Звіті про фінансовий стан) ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» станом на 31.12.2023

р., тис. грн.

Шифр та назва рахунку	Номер журналу-ордеру з обліку грошових коштів	Баланс (Звіт про фінансовий стан)	
		Коди рядків	Сума, тис. грн.
Рахунок 30 «Готівка»	1 с-г	1165, 1166	18,0
Рахунок 31 «Рахунки в банках»	2 с-г	1165, 1167	351,0
Рахунок 33 «Інші кошти»	2 с-г	1165	0,0

ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» використовує прямий метод у Звіті про рух грошових коштів для подання інформації про рух грошових коштів. Це означає, що для кожного виду діяльності – операційної, інвестиційної та фінансової – окремо наводяться основні класи надходжень і витрачань коштів.

Нижче наведена інформація про рух грошових коштів ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» за період 2022–2023 років у розрізі цих видів діяльності у таб. 2.7.

Таблиця 2.7 Аналіз структури грошових коштів ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» за 2022–2023 рр., тис. грн.

Вид діяльності	2022 рік	2023 рік	Приріст у 2023 році	
			тис. грн.	%
Чистий рух коштів від операційної діяльності	785	6442	5657	820,6
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-1411	-7004	-5593	-496,4
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	1372	175	-1197	12,8

Чистий рух коштів за звітний період	746	-387	-1133	-51,9
Залишок коштів на початок року	10	756	746	7560
Залишок коштів на кінець року	756	369	-387	48,8

З таб. 2.7 видно, що чистий рух коштів у результаті операційної діяльності у 2023 році становить 6442 тис. грн, що на 5657 тис. грн більше, ніж у 2022 році. Цей показник свідчить про позитивну динаміку у фінансових показниках підприємства протягом звітного періоду [40].

Аналізуючи чистий рух коштів від інвестиційної діяльності, бачимо, що підприємство не отримувало доходів від інвестицій, а лише здійснювало витрати на придбання необоротних активів. Чистий рух коштів внаслідок фінансової діяльності у 2023 році становить 175 тис. грн, що на 1197 тис. грн менше, ніж у 2022 році. Загалом, чистий рух коштів за звітний період склав – 387 тис. грн, що на 1133 тис. грн менше, ніж у 2022 році. Залишок коштів на кінець 2023 року склав 369 тис. грн, що на 387 тис. грн менше, ніж у 2022 році.

Отже, можна підкреслити, що операційна діяльність є основним джерелом генерації коштів для ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР». Крім того, підприємство активно вкладає кошти в інвестиційні проекти, що можна розцінювати як позитивне стратегічне рішення, спрямоване на майбутній розвиток.

Можливими методами впровадження цифрових технологій у ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» може бути:

- Впровадження цифрових систем автоматичного виставлення рахунків. Це забезпечує своєчасне та точне виставлення рахунків, скорочує платіжний цикл і покращує грошовий потік, а також дозволяє налаштувати автоматичні нагадування про прострочені платежі [43].
- Заохочення використання електронних способів оплати, таких як онлайн-перекази, кредитні картки або цифрові гаманці. Це прискорює процес збору платежів і зменшує час надходження коштів на бізнес-рахунок.
- Використання цифрових інструментів управління витратами для відстеження та класифікації витрат у режимі реального часу. Це допомагає

виявляти можливості для оптимізації витрат і запобігати непотрібним відтокам коштів.

- Впровадження інструментів прогнозування грошових потоків, які використовують історичні дані та прогнозу аналітику. Такі інструменти дозволяють передбачати майбутні грошові надходження та відтоки, що сприяє плануванню та управлінню потенційними коливаннями [41].
- Автоматизація процесів банківської зв'язки для швидкого зіставлення транзакцій, виявлення розбіжностей і забезпечення точності фінансових записів, що знижує ризик помилок у розрахунках грошових потоків.
- Використання мобільних банківських програм, які надають фінансові установи. Такі програми дозволяють у режимі реального часу відстежувати банківські баланси, транзакції та готівкові позиції, що покращує можливість приймати обґрунтовані рішення в будь-який момент.
- Інтеграція різних фінансових систем, таких як бухгалтерське програмне забезпечення, CRM та інструменти управління запасами. Це забезпечує цілісний огляд фінансової діяльності та допомагає виявляти області, що впливають на грошові потоки [42].
- Використання аналітики на основі штучного інтелекту (AI) для аналізу грошових потоків. AI здатен аналізувати великі обсяги фінансових даних, виявляти закономірності та надавати важливу інформацію, яку складно отримати традиційними методами.
- Впровадження цифрових систем отримання та управління документами. Зберігання квитанцій і фінансових документів у цифровому форматі зменшує обсяг паперової роботи та полегшує швидкий пошук інформації під час перевірок або фінансового аналізу.
- Розгляд використання технології блокчейн для підвищення прозорості фінансових операцій. Блокчейн забезпечує незмінну бухгалтерську книгу, що знижує ризик шахрайства та гарантує цілісність фінансових даних.

- Застосування цих цифрових технологій дозволяє оптимізувати бухгалтерські процеси на ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР», підвищити прозорість грошових потоків та приймати більш обґрунтовані рішення для поліпшення фінансових показників підприємства [39].

2.4. Дослідження системи внутрішнього контролю щодо обліку грошових коштів і розрахунків на ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» та надати рекомендацій з її удосконалення

Порядок проведення аудиту касових операцій у ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» буде представлено у відповідній схемі на рис. 2.2.

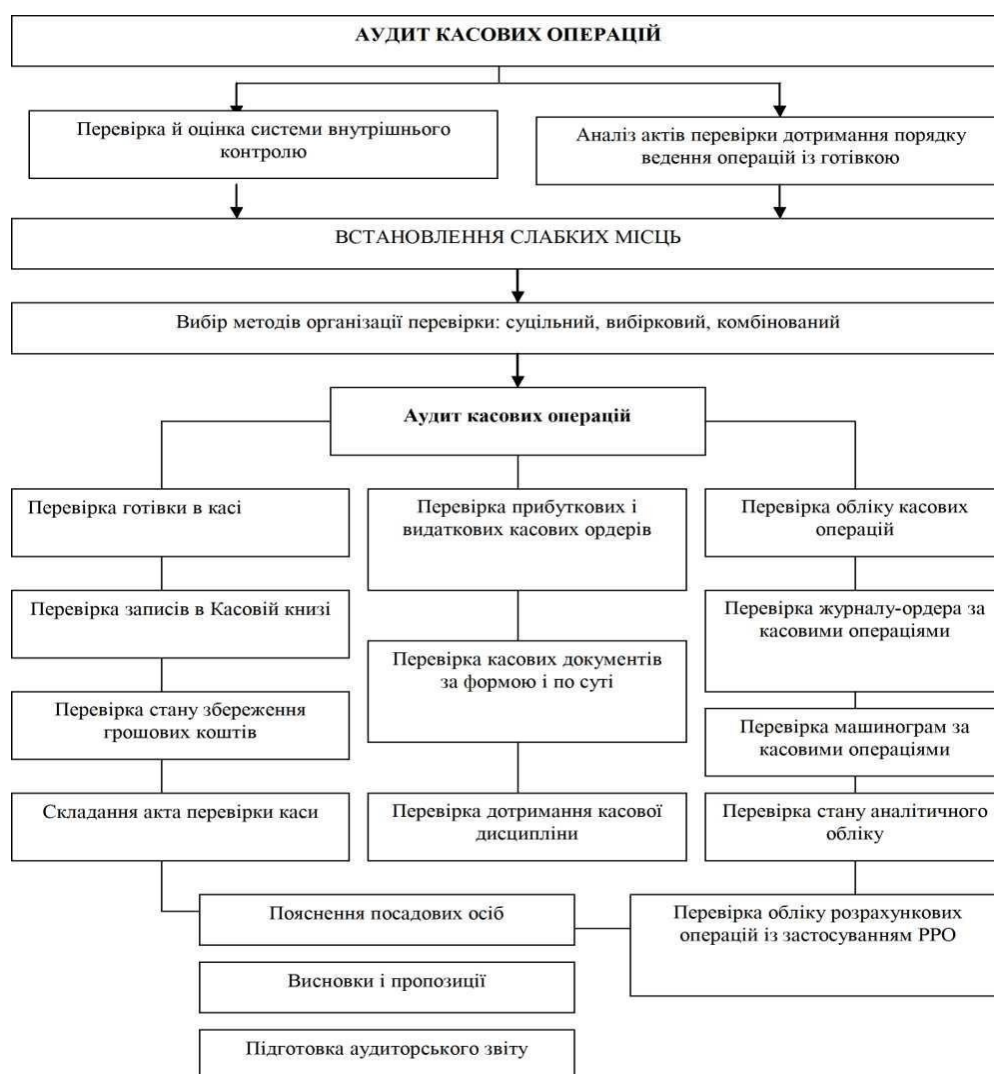

Рис. 2.2. Порядок проведення внутрішнього аудиту обліку грошових

коштів і розрахунків

З метою перевірки достовірності фінансової звітності ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» та іншої інформації, що надається зовнішнім користувачам, важливо оцінити правильність відображення в обліку та фінансових звітах руху та наявності грошових коштів, а також ефективність їх використання відповідно до застосовуваної методології обліку активів та вимог нормативно-правових актів, що діють на території України.

Послідовність проведення аудиту операцій на поточному рахунку відобразимо на рис. 2.3.

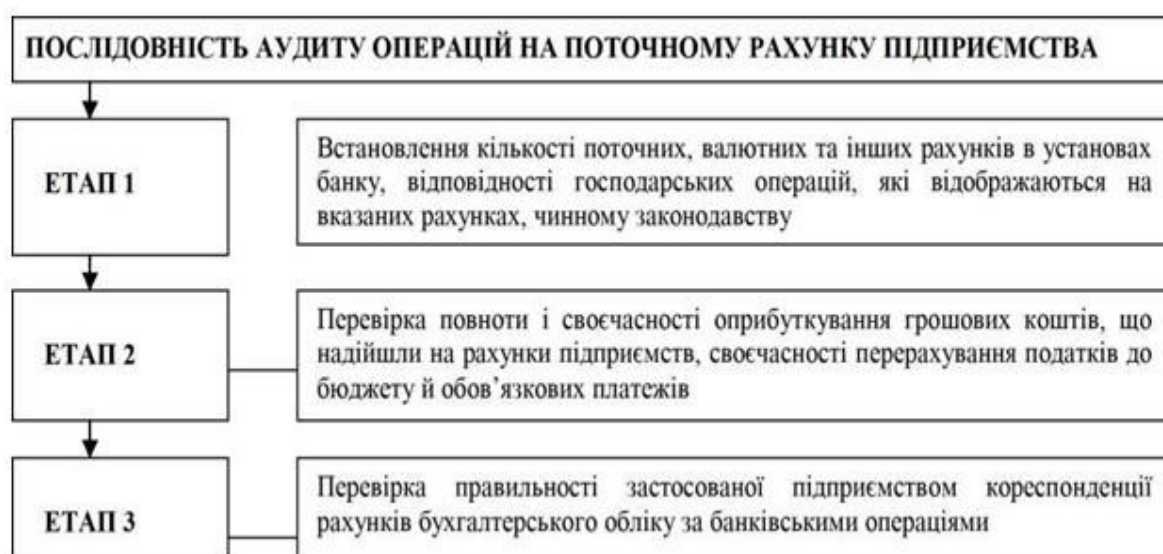

Рис. 2.3. Послідовність аудиту операцій на поточному рахунку ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»

Для перевірки правильності обліку грошових коштів у ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» аудитор аналізує комерційні операції та методи їх відображення на бухгалтерських рахунках. Для цієї мети використовується Клас 3 «Кошти, розрахунки та інші активи» з Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу та зобов'язань у господарських операціях підприємств і організацій.

Розглянемо шаблон документа, який використовує аудитор для реєстрації касових операцій у ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР», поданий у таб. 2.8.

Таблиця 2.8 Робочий документ аудитора з обліку грошових коштів у касі
ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»

№ з / п	Зміст господарських операцій	За даними обліку			За даними аудиту			Відхилення
		Д-т	К-т	Сума, грн.	Д-т	К-т	Сума, грн.	
1	Надійшла виручка в касу від покупців за реалізовану продукцію	301	361	2000	301	361	2000	-
2	Видано у підзвіт Іванову П. М. на придбання канцтоварів	372	301	20	372	301	20	-
3	Видано у підзвіт Петренку І. В. на витрати на відрядження	372	301	380	372	301	380	-
4	Видана з каси допомога по догляду за дітьми до трьох років	652	301	260	652	301	260	-
5	Внесено готівку в банк на поточний рахунок	311	301	15000	311	301	15000	-
6	Оприбутковано папір, придбаний Івановим П. М.	209	372	16,67	209	372	16,67	-
7	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	372	3,37	641	372	3,37	-
8	Віднесено на адміністративні витрати кошти, використані Петренком І. В. у відрядженні	92	372	249,08	92	372	249,08	-
9	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	372	35,42	641	372	35,42	-
10	Оприбутковано до каси залишок невикористаних Петренком І. В. грошей	301	372	95,50	301	372	95,50	-

Операції, які відображаються на рахунку 30 «Готівка», реєструються в Журналі-ордері №1 с. – г. та відомості №1, що складаються на щоденній основі на підставі звітів касира з доданими до них відповідними документами. У Журналі-ордері на лицьовому боці відображається кредит рахунку 30, а на зворотному – дебет цього ж рахунку. Управління ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» постійно контролює правильність та законність касових операцій. Особи, відповідальні за порушення у веденні готівкових операцій, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством. Аналіз таб. 2.8 підтверджує, що ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» дотримується вимог щодо облікового відображення руху грошових коштів в касі, тому аудитор не виявив жодних порушень [33].

Розглянемо робочий документ аудитора з обліку операцій ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» на поточному рахунку в національній валюті, який подано в таб. 2.9.

Таблиця 2.9 Робочий документ аудитора з обліку грошових коштів ТОВ
«АРИСТЕЯ ТУР» на поточному рахунку в банку

№ з / п	Зміст господарських операцій	За даними обліку			За даними аудиту			Відхилення
		Д-т	К-т	Сума, грн.	Д-т	К-т	Сума, грн.	
1	Внесено на рахунок у банку готівку з каси підприємства	311	301	10000	311	301	10000	-
2	Одержано кошти на рахунок у банку від вибуття або зменшення вартості фінансових інвестицій	311	14	20000	311	14	20000	-
3	Погашена довгострокова дебіторська заборгованість	311	18	18000	311	18	18000	-
4	Повернено на поточний рахунок невикористані акредитив або залишок чекової книжки	311	313	1000	311	313	1000	-
5	Надійшли на рахунок підприємства кошти, що перебували в дорозі	311	333	1500	311	333	1500	-
6	Одержано кошти на рахунок у банку від погашення короткострокового векселя	311	341	25000	311	341	25000	-
7	Повернено на поточний рахунок кошти з банківського депозиту	311	351	15000	311	351	15000	-
8	Надійшли на рахунок у банку кошти від покупців чи замовників підприємству за продукцію	311	361	20000	311	361	20000	-
9	Повернено іншим підприємством виданий йому раніше аванс	311	371	18000	311	371	18000	-
10	Одержано раніше нараховані доходи (дивіденди)	311	373	45000	311	373	45000	-

Операції, які помилково здійснені на рахунку 31 «Рахунки в банках», відображаються на дебеті або кредиті цього рахунку у відповідності з рахунком 374 «Рахунки за претензіями». Помилки в операціях рахунку 31 «Рахунки в банках» слід виявляти та виправляти своєчасно згідно з вимогами чинного законодавства.

Сальдо на рахунку 31 «Рахунки в банках» має бути однаковим як у банку, так і на підприємстві. Виписка банку замінює регістр аналітичного обліку по рахунку, тому має містити дату, номер документа, короткий зміст операцій і

суми на дебеті й кредиті, а також залишки коштів на початок і кінець періоду.

Аналіз таблиці 3.10 показує, що ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР» дотримується вимог щодо облікового відображення руху грошових коштів на поточному рахунку в банку, тому аудитором не було виявлено порушень [35].

Для покращення системи внутрішнього контролю щодо обліку грошових коштів і розрахунків, доцільно порівняти національні стандарти з міжнародними, зокрема НП (С) БО 1 та МСБО 7, для визначення спільних та відмінних рис. З метою зменшення інформаційного навантаження на бухгалтерію підприємства, пропонується додатково відображати суми операцій за видами господарської діяльності в журналі-ордері №1.

Внутрішній аудит операцій з грошовими коштами підприємства має на меті розробити рекомендації щодо збалансованості грошових виплат та надходжень, а також перевірити правильність організації та методики бухгалтерського обліку грошових коштів відповідно до законодавства. Це допоможе вдосконалити систему обліку та підвищити ефективність використання грошових коштів [34].

Проведення внутрішнього аудиту операцій з обліку грошових коштів має включати наступні етапи, як показано на рисунку 4.3. Запропоновані напрями та етапи внутрішнього аудиту дозволять своєчасно виявляти та запобігати порушенням, а також вносити необхідні зміни в облікову політику ТОВ «АРИСТЕЯ ТУР».

Затвердження запропонованої технології, напрямків та етапів проведення внутрішнього аудиту грошових коштів має відбуватися на стадії планування внутрішнього аудиту. Усі аспекти, пов'язані з організацією та методикою внутрішнього аудиту, повинні бути регламентовані внутрішніми стандартами аудиту на підприємстві [52].

Внутрішній аудит грошових коштів спрямований на збір аудиторських доказів, аналіз, використання моделей та методів з метою розроблення рекомендацій щодо оптимізації роботи облікового апарату та підвищення ефективності управління грошовими коштами.

ВИСНОВКИ

1. Проаналізовано організаційні та технологічні особливості діяльності ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР». Описано організаційну структуру туристичного підприємства «Арістея тур» є лінійно- функціональною. Переваги лінійно-функціональною структури управління: чітка система взаємних зв'язків функцій та підрозділів; чітко виражена відповідальність; узгодженість дій виконавців; оперативність у прийнятті рішень; простота організаційних форм та чіткість взаємозв'язків.

2. Описано економічну сутність, розглянуто основні види та підходи до класифікації грошових коштів і розрахунків для потреб обліку. Наведено характеристику інформаційних технологій, що використовуються для обліку та внутрішнього контролю грошових коштів і розрахунків досліджуваного підприємства.

3. Наголошено, що грошові кошти є невід'ємною частиною діяльності суб'єкта господарювання. Нині функціонування підприємств передбачає безперервний рух грошових коштів, тому їх слід розглядати як важливий ресурс та суттєву складову активів. Предметом бухгалтерського обліку грошових коштів є процеси документального оформлення руху коштів у касі підприємства та на рахунках у банку, господарські операції, пов'язані з надходженням і видатками грошових коштів. Здійснення процедури відображення в бухгалтерському обліку і розкриття інформації про грошові кошти у фінансовій звітності регламентує НП (С) БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) 7 «Звіт про рух грошових коштів».

4. Нами при узагальненні результатів проведеного аудиту на досліджуваному підприємстві. Пропонується на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» здійснювати розробку фінансових планів надходження та витрачання грошових коштів на наступний рік, в якому буде розрахунок планового доходу від основної діяльності та витрати грошових коштів у розрізі статей витрат.

5. Впровадження цифрових технологій у сферу контролю за рухом грошових коштів на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР» дасть змогу значно покращити ефективність та прозорість цього процесу. Цифрові платформи можуть забезпечити доступ до інформації про транзакції в режимі реального часу для всіх зацікавлених сторін. Перспективи цифровізації відкривають нові можливості для розвитку компанії, знижують витрати та підвищують конкурентоспроможність. Організації, що активно впроваджують цифрові рішення, мають кращі шанси на успішний розвиток в умовах сучасної економіки, яка стрімко змінюється.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України від 18.03.2020 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. Дата звернення – 27.05.2024.
2. Абрютина М. С. Аналіз фінансово економічної діяльності підприємства. *Навчально-практичний посібник* / М. С. Абрютіна. К: Зореслав. 2013. 256 с.
3. Азаренкова Г. М. *Фінанси підприємств* / Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель. 3-тє вид., випр. і доп. К.: Знання-Прес, 2015. 299 с.
4. Ананська М. О. Шляхи удосконалення організації обліку грошових коштів на прикладі підприємств оптової торгівлі. *Економіка: реалії часу*. 2014. № 4. С. 78–83.
5. Антипов А. Р. Облік податку на прибуток: бухгалтерський та податковий аспект / А. Р. Антипов // *Бухгалтер*. 2015. № 14. С. 12–18.
6. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Полтава: РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
7. Артюх О. В., Цонкова Є. Г. Проблемні питання та напрями вдосконалення обліку руху товарів на підприємстві // *Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації*: матеріали II міжнар. студ. наук. – практ. інтернет-конф. (2016, м Одеса), 2016. 1, 22–24.
8. Атамас П. Й. Прибуток: економічна суть, проблеми визначення та облікового відображення. *Академічний огляд*. 2014. № 1 (40). С. 50–55.
9. Білик В. Г. Облік і відображення в звітності фінансових результатів діяльності підприємств в умовах реформування. *Формування ринкових відносин в Україні*. К.: НДЕІ. 2014. Вип. 1. С. 127–129.
10. Белова І. М. Сучасний аспект трактування економічного змісту та інформаційного забезпечення управлінського обліку. *Молодий вчений: науковий журнал*. Херсон, 2015. № 1 (16). С. 52–55.
11. Брейкіна Л. Д. Операції з обліку виробничих запасів і готової продукції. *Баланс*. 2015. 19 грудня (№51). С. 67–69.

12. Бунда О. М. Організаційні та методичні аспекти аудиту грошових коштів на підприємстві. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки*. 2015. № 4. С. 11–19.
13. Васильєва В. Г. Сучасні проблеми автоматизації обліку в бюджетних установах: теоретичні та практичні аспекти. *Економічний простір*. 2018. № 138. С. 150–162.
14. Войнаренко М. П. Проблеми формування облікової політики підприємства *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. № 4. С. 96–99.
15. Гаращенко О. В. Рентабельність як основа стабільності роботи підприємства. *Сталий розвиток аграрного сектора економіки (10–11 липня 2004 р.)*. Харків, 2004. С. 52–53.
16. Гевко В. Л. Стратегічні вектори розвитку організаційної культури підприємств мережових структур у фокусів викликів нової економіки. *ХНУ. Економічні науки*, 2020. № 2. С. 51–55.
17. Гнатенко Є. П. Проблеми обліку грошових коштів на підприємстві. *Економіка і суспільство*. Випуск 5. 2016. С. 421–424.
18. Графов А. В. До питання оцінки фінансового стану підприємства. *Аудитор*. 2018. № 11. Т. 4. С. 47–51.
19. Григоревська О. О. Проблеми своєчасного та повного відображення грошових коштів у системі бухгалтерського обліку. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2015. № 4. С. 359–364.
20. Губарик О. М. Облік фінансового результату діяльності підприємства та шляхи його вдосконалення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 14. С. 932–936.
21. Гуйда Л. Як підготувати наказ про облікову політику підприємства? *Дебет-Кредит*. 2012. № 1. С. 17–35.
22. Давидюк Т. В., Остап'юк Н. А., Романчук К. В. Складання та читання звітності або не все складне, що таким здається: Частина 2. / За ред. д. е. н., проф. Ф. Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2006. 292 с.

23. Даценко Г. В. Аудит та інспектування грошових коштів і касових операцій: суть, проблемні аспекти та шляхи їх подолання. *Вісник Дніпропетровського університету. Сер.: Економіка*. 2013. Т. 21, вип. 7 (4). С. 210–216.
24. Дерій М. В. Контроль за відповідністю вкладених грошових коштів якості об'єкту будівництва. *Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: Економічні науки*. 2012. Вип. 3 (69), Том. 2. С. 51–56.
25. Дорош Н. І. Прогнозний аналіз фінансових результатів та визначення межі банкрутства підприємства. *Молодий вчений*. 2018. № 2 (2). С. 700–703.
26. Дубенко Н. В. Бухгалтерський облік і контроль грошових коштів та розрахунків на Державний підприємствах Міністерства аграрної політики України: Автореф. дис... канд. екон. наук. К., 2006. 35 с.
27. Дядечко Л. П. Економіка туристичного бізнесу: навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. С. 122–123.
28. Дяченко Д. О. Окремі аспекти обліку і контролю грошових коштів. *Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси*. 2013. Вип. 10 (3). С. 239–243.
29. Євдокимов В. В. Облікова політика підприємства як чинник управління величиною фінансових результатів. *Вісник ЖДТУ*. 2018. №3 (45). С. 77–87.
30. Єгорова І. С. Особливості аналізу показників фінансово-господарської діяльності економічного суб'єкта в рамках обов'язкового аудиту. *Аудитор*. 2018. № 1. Т. 4. С. 36–43.
31. Зарудна Н. Я. Облік та нормативно-правове забезпечення підприємницької діяльності: навч. посіб. / Н. Я. Зарудна, О. М. Кундеус, Т. А. Яковець. Тернопіль: Крок, 2016. 281 с.
32. Здирко Н. Г. Особливості проведення аудиту грошових коштів підприємства. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: економічні науки*. № 2 (53). 2011. С. 61–65.
33. Зенько Б. В. Готова продукція: особливості обліку. *Вісник, право знати все про податки і збори*. 2017. (№11) С. 6–17.

34. Івченко Л. В. Сутність грошових коштів: підходи до визначення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 10. 2016. С. 798–803.
35. Кащена Н. Б., Носач Н. М. Формування облікової політики підприємства за операціями з товарами. *Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу, контролю і оподаткування у контексті Європейської інтеграції та сучасних викликів глобалізації*: матеріали VIII Міжнарод. наук. – практ. конф. 2018. № 2, С. 138–140.
36. Кащенко О. Відображення обліку руху грошових коштів без застосування подвійного запису. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2012. № 3. С. 34–40.
37. Кірейцев Г. Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: Монографія. Житомир: ЖДТУ, 2007. 236 с.
38. Коблянська Г. Ю. Облік і контроль грошових коштів у комп'ютерному середовищі. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2014. № 1. С. 228–232.
39. Коваль М. І. Удосконалення обліку, аналізу та аудиту готівкових розрахунків підприємства. *Наукові праці МАУП*, 2013, вип. 2 (37), С. 18–23.
40. Коваль П. В. Аналіз результативності та ефективності діяльності підприємств України. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2017. № 4. С. 10–17.
41. Корінько М. Д. Аудиторський контроль грошових коштів. *Інтелект XXI*. 2014. № 6. С. 80–85.
42. Король Г. О. Категорії управлінського обліку як інформаційної бази аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання. *Проблеми економіки та політичної економії*. 2017. № 1. С. 157–167.
43. Косова Т. Д. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. / Косова Т. Д. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
44. Коцеруба Н. В. Особливості застосування прийомів фінансового аналізу в аудиті ефективності використання капіталу суб'єктів підприємницької діяльності. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 5. С. 351–359.

45. Круш П. В. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства: собівартість, прибуток: навч. посіб. / П. В. Круш, О. В. Клименко, В. І. Подвігіна. – 2-ге вид., переробл. Київ: Каравела, 2015. 420 с.
46. Куліцька Н. В. Економічна безпека туристичних підприємств. *Інформатика та інформаційні технології: студ. наук. конф.*, 20 квітня 2015 р.: матер. конф. Одеса, ОНЕУ. С. 68–71.
47. Кундря-Висоцька О. Організація обліку в системі корпоративного управління: Монографія. К.: УБС НБУ, 2010. 271 с.
48. Лубков В. А. Удосконалення комплексного економічного аналізу в умовах фінансово-економічних криз. *Підприємництво*. 2015. № 17. Т. 16. С. 2859–2868.
49. Лукінова О. Організація бухгалтерського обліку. *Баланс*. 2012. № 5. С. 8–12.
50. Ляхович Г. І. Облік і правове забезпечення господарських процесів підприємства: навч. посіб. / Г. І. Ляхович. Тернопіль: КРОК, 2017. 343 с.
51. Мартинова Т. А. Аналітичні процедури в оцінці безперервності діяльності організації. *Аудиторські відомості*. 2016. № 3. С. 27–37.
52. Мельник В. М. Еволюція поглядів на дохід і прибуток підприємства як потенційні об'єкти оподаткування. *Фінанси України*. 2011. № 10. С. 32–43.
53. Мельник Т. Г., Засадний Б. А., Гура Н. О., Швець В. Г., Дерун І. А. Розвиток національної системи бухгалтерського обліку і контролю в Україні в умовах євроінтеграції: монографія. К.: Кондор, 2017. 226 с.
54. Мороз Ю. Ю. Облік фінансовий результатів діяльності підприємства. *Вісник ЖДТУ. Серія «Економічні науки»*. 2013. № 2 (64). С. 135–141.
55. Наумчук А. В. Сутність та проблеми організації обліку фінансових результатів. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 4. С. 1013–1016.
56. Ніколаєнко В. П. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. №6. С. 180–191.

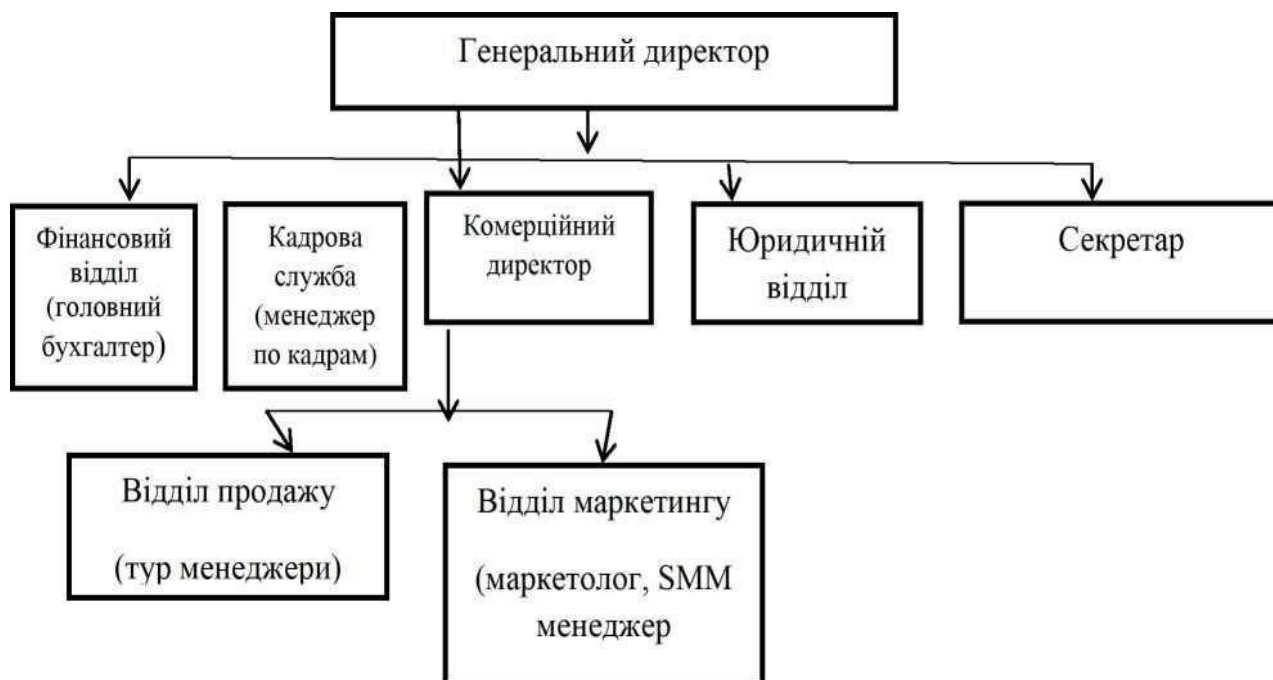
57. Остафійчук С. М. Грошові кошти та їх еквіваленти – найліквідніші активи підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2011. Серія Економіка. Спецвипуск 33. Частина 2. С. 215–220.
58. Парді С. Р. Шляхи вдосконалення обліку грошових коштів. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2013. Т. 18, Вип. 2 (1). С. 82–86.
59. Петришина Н. С. Проблеми обліку готової продукції та її реалізації. *Наука й економіка*. 2014. Вип. 1. С. 49–52.
60. Поліщук О. М. Особливості застосування комп'ютерних технологій для автоматизації бухгалтерського обліку на підприємствах. *Економічні науки. Серія: Облік і фінанси*. 2014. Вип. 11 (2). С. 287–293.
61. Попов Є., Семячко К. Проблеми економічної безпеки цифрового суспільства в умовах глобалізації. *Економіка регіону*. 2018. Т. 14. Вип. 4. С. 1088–1101.
62. Пуцентейло П. Р. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємства. *Інноваційна економіка*. 2015. № 3 (58). С. 228–233.
63. Розвиток теорії та методології обліку і аналізу в умовах трансформації суспільної свідомості: Монографія. Житомир: ЖДТУ, 2008. 328 с.
64. Савицька О. М., Салабай В. О. Особливості методології оцінювання ефективності та результативності в управлінні фінансово-господарською діяльністю підприємства. *Сучасні підходи до управління підприємством*. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. С. 152.
65. Савицька О. М., Салабай В. О. Збалансована система показників: вимір ефективності управління діяльністю підприємства. *Перспективні напрямки розвитку економіки, фінансів, обліку, менеджменту та права: теорія і практика*. Полтава: ЦФЕНД, 2019. Ч. 1. С. 28–30.
66. Сидоренко Р., Зеленко С. Напрями вдосконалення спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності в Україні. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 2 (164). С. 366–372.
67. Синькевич Н. І. Аналіз існуючих прийомів і методів фінансового аналізу діяльності суб'єктів господарювання. *Бізнес Інформ*. 2014. № 4. С. 313–317.

68. Скалюк Р. В. Концептуальні основи ефективної автоматизації процедур бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2015. № 3 (1). С. 95–102.
69. Томчук В. В. Удосконалення форми первинних документів з обліку грошових коштів. *Агроінком*. 2013. № 7–9. С. 84–89.
70. Цимбалюк А. Д. Реалізація продукції власного виробництва // *Вісник. Право знати все про податки і збори*. 2016. 35, 21–28.
71. Цимбалюк Л. Д. Організаційно-методичні аспекти обліку і контролю доходів / Л. Д. Цимбалюк // збірник тез доповідей міжнародної науковопрактичної конференції (м. Полтава, 01.12.2020 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2020. С. 114–116.
72. Чи перешкоджає П (С) БО 16 «Витрати» економічній роботі на підприємстві? / С. Ф. Голов // *Бухгалтерський облік і аудит*. 2016. №5. С. 3–10.
73. Шевчук В. О. Облік грошових коштів у бюджетних установах. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2014. № 1. С. 244–250.
74. Шендигоренко М. Т. Актуальні питання аудиту грошових коштів на рахунках в банку. *Економіка і суспільство*. Випуск № 8. 2017. С. 813–817.
75. Шмиголь Н. М. Принципи управління доходами в діяльності організації. *Наук. Збір. Прикарпатського національного університету. Івано-Франківськ*. 2017. Вип. 6., Т. 1. С. 166–170.
76. Юнацький М. О. Основи облікової політики в розрізі звіту про рух грошових коштів. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2016. Вип. 1. С. 106–113.
77. Ясишена В. В. Еквіваленти грошових коштів: проблеми визнання та обліку. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер.: Економічні науки*. 2010. Вип. 25 (1). С. 134–138.

ДОДАТКИ

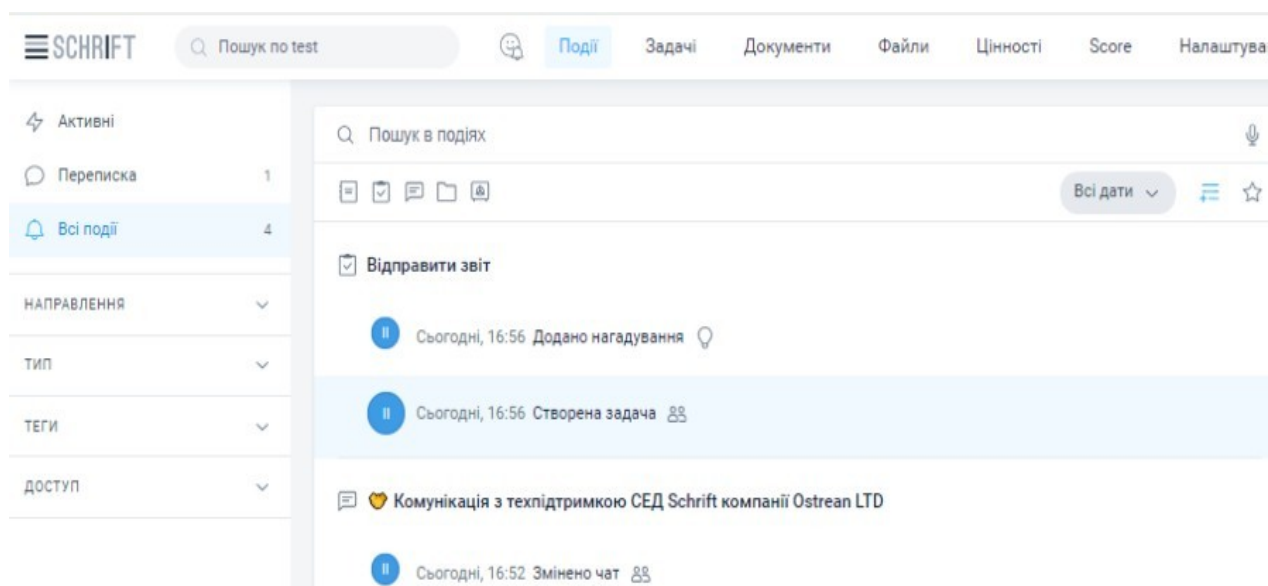
Додаток А

Організаційна структура управління туристичної компанії «Арістея тур»

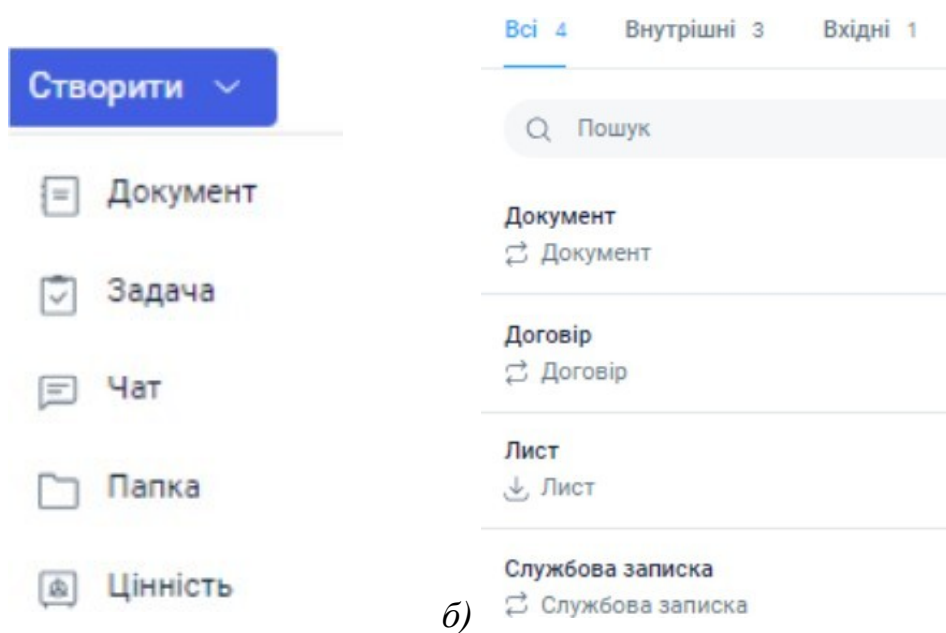
Додаток Б

Головна сторінка сервісу електронного документообігу SchrifT на ТОВ «Арістея тур»

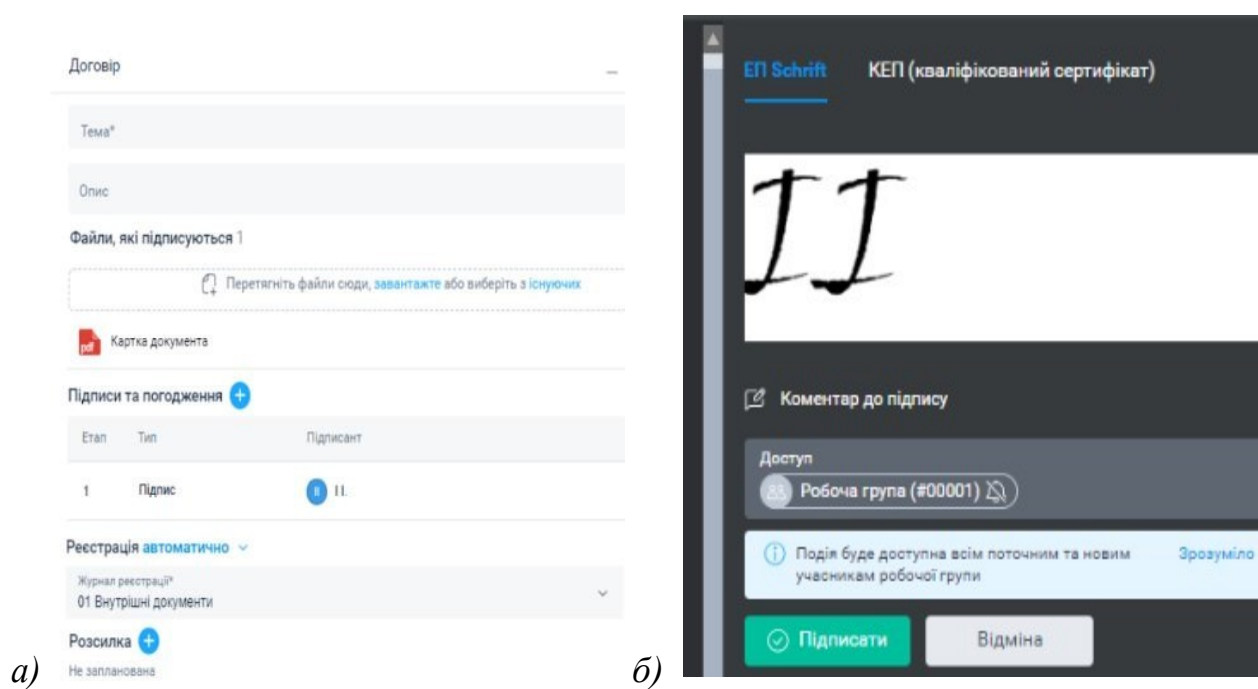
Додаток В

Меню створення – а) та створення документа для виконання співробітником – б)

Додаток Г

Створення договору за допомогою системи діджитал-обліку на ТОВ «Арістея тур» – а) та електронне підписання документа – б)

Додаток Д

Створення нової задачі за допомогою системи діджитал-обліку на ТОВ «Арістея тур»

Створити нову задачу виконання — ×

Чернетка ▼ ☐ Високий пріоритет

Тема*

Відповідальний*
Пошук

Термін виконання не встановлений

ІІ. (Призначити мене)
директор

+ Співробітник

Опис

Нагадування +

Додайте нагадування, щоб не забути вчасно виконати або проконтролювати важливі справи

📅 👤 📎 ⚙️ Створити

Додаток Е

Документування операцій з грошовими коштами на ТОВ «АРІСТЕЯ ТУР»

№ з / п	Форма документу	Первинні документи	Призначення документу
1	КО – 1	Прибутковий касовий ордер (ПКО)	Надходження готівки в касу
2	КО – 2	Видатковий касовий ордер (ВКО)	Видача готівки з каси
3	КО – 3	Журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових документів	Реєстрація в бухгалтерії ПКО, ВКО або документів, що їх замінюють
4	КО – 4	Касова книга	Облік касиром операцій з готівкою
5	КО – 5	Книга обліку прийнятих і виданих касиром грошей	Облік коштів, що знаходяться в касі

6		Грошовий чек	Отримання готівки з каси в банк зазвичай відбувається за допомогою розрахункового документа, який містить письмове доручення власника рахунку банку. У цьому документі власник рахунку запитує в банку видачу певної суми готівки, яка знаходиться на його поточному рахунку. У цьому дорученні також зазначаються особа, яка отримає готівку, та сума, яку необхідно видати.
7	-	Об'ява на внесення готівкою	Внесення готівки на рахунок в банку
8		Супровідна відомість до сумки з грошовою виручкою	Здача готівки інкасатору
9	П – 53	Платіжна відомість	Виплата грошових коштів з каси декільком особам
10	П – 49	Розрахунково-платіжна відомість	Розрахунок виплат по заробітній платі та її виплата з каси
11		Платіжне доручення	Це письмове доручення, яке надсилається обслуговуючому банку з метою списання певної суми коштів з рахунку та її перерахування на рахунок одержувача. У цьому документі зазначається сума, яка має бути списана, а також деталі рахунку одержувача, на який ці кошти повинні бути перераховані. Це використовується для проведення платежів, переказів або інших фінансових операцій, де потрібно перенести кошти з одного рахунку на
12		Банківська платіжна картка (БПК)	Пластиковий ідентифікований засіб, за допомогою якого одержувачу БПК надається можливість здійснювати операції сплати за товари, послуги і одержувати готівкові кошти
13		Виписка банку	Видається банком підприємству і відображає рух грошових коштів на рахунку

Джерело: розроблено автором